

HALLITUS

KOKOUSAIKA: 22.1.2020 kello 10.00

KOKOUSAIKKA: Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus, toimisto/kokoushuone 1

KÄSITELTÄVÄT

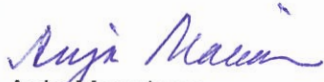
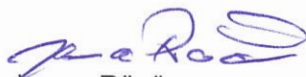
ASIAT:

Asia Liite

1 §		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
2 §		Kokouksen sihteerin valinta
3 §		Pöytäkirjan tarkastajat
4 §		Talousarvion toteutuminen tammi-marraskuulta 2019
5 §	1	Perhehoidon maksujen tarkistus, perusteet ja ohjeet v. 2020
6 §		Länsirinteen toimintakeskuksen tilojen myynti
7 §	2	Vattuvuoren palvelukodin neliövuokran vahvistaminen
8 §		Vaalijalan asema sote-uudistuksessa
9 §	3	Adoptiovanhemman oikeus palkalliseen lomaan vanhempainvapaan alkuun
10 §		Viranhaltijapäätösten täytäntöönpanokelpoisuus
11 §		Tiedoksiannot hallitukselle
12 §		Muut asiat

PUHEENJOHTAJA Anja Manninen

PÖYTÄKIRJANPITÄJÄ Kirsi Ruutala

KOKOUSAIKA	22.1.2020 kello 10.00 – 11.55				
KOKOUSAIKKA	Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus, toimisto/kokoushuone 1				
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET	Varsinainen jäsen	Läsnä	Poissa	Varajäsen	Läsnä
Pj.	Anja Manninen	x		Katariina Mutka	
Vpj.	Veijo Koljonen	x		Pirjo Hänninen	
Jäsenet	Sirpa Alho-Törrönen	x		Hannu Ylönen	
	Mervi Eskelinen	x		Anne Korhola	
	Seppo Hujanen	x		Mari Blommendahl	
	Markku Häkkinen	x		Tauno Nurmio	
	Paavo Karvinen	x		Kaija Kollanus	
	Mirja Koski	x		Tiia Rautio	
	Jaakko Leskinen		x	Heikki Haatainen	
	Henna Pitkänen	x		Raija Hassinen	
	Jorma Räsänen	x		Matti Ahonen	
	Miika Soini	x		Ari Kantanen	
	Maarit Tarvainen		x	Minna Back-Hytönen	
MUUT SAAPUVILLA OLLEET	Kuntayhtymän johtaja Ilkka Jokinen, esittelijä Avopalvelujen johtaja Kirsi Ruutala, pöytäkirjanpitäjä				
ASIAT	1 - 12 §				
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja		Pöytäkirjanpitäjä		
Allekirjoitus	 Anja Manninen		 Kirsi Ruutala		
PÖYTÄKIRJAN TARKISTAMINEN	Pöytäkirja on tarkastettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme Tarkastusaika 22.1.2020				
Allekirjoitus	 Jorma Räsänen		 Miika Soini		
PÖYTÄKIRJAN NÄHTÄVÄNÄOLO	Vaalijalan yleinen tietoverkko 24.1. – 7.2.2020 https://www.vaalijala.fi/poytakirjat				
Allekirjoitus	 Sirpa Kinnunen, ilmoitustaulunhoitaja				

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallitus 1 § Hallituksen päätöksen mukaan kokouskutsu ja esityslista lähetetään kirjeessä hallituksen jäsenille vähintään 7 päivää ennen kokousta.

Kuntalain mukaan kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet hallituksen jäsenistä on kokouksessa.

Kokouskutsu ja esityslista on tallennettu Essi-esityslistajärjestelmään ja tieto tästä on lähetetty jäsenille sähköpostilla 15.1.2020.

Päätösehdotus:

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen sihteerin valinta

Hallitus 2 § Talouspäälikkö Marja-Liisa Jantunen ei ole saapuvilla. Hallintosääntöä täydentävien määräysten mukaan silloin pöytäkirjanpitäjänä toimii avopalvelujen johtaja Kirsi Ruutala.

Päätösehdotus:

Kokouksen pöytäkirjanpitäjänä toimii Kirsi Ruutala.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajat

Hallitus 3 § Tarkastusvuorossa ovat Jorma Räsänen ja Miika Soini.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jorma Räsänen ja Miika Soini.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Talousarvion toteutuminen tammi-marraskuulta 2019

Hallitus 4 § Toimintatuottoja on kertynyt marraskuun loppuun mennessä 62,4 miljoonaa euroa. Tämä on 96,0 % budjetoidusta ja on 0,4 % budjetoitua marraskuun lopun kertymää parempi. Edelliseen vuoteen verrattuna tuottojen toteutumaprosentti on 6 % parempi. Euromääräisesti tuotot ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 7,2 miljoonaa euroa.

Jäsenkunnilta saatujen myyntituottojen tuottokertymä oli 87,8 % eli 39,9 miljoonaa euroa. Tämä on 3,8 % alle budjetoidun. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua 0,9 % eli 1,8 miljoonaa euroa. Ulkopuolisilta kunnilta saadut myyntituotot ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna 5,4 miljoonaa euroa ja ovat budjetoitua kertymää 40 % parempi. Kasvu on jatkunut tasaisesti koko vuoden ajan. Prosentuaalisesti kuntalaskutus on kasvanut edellisestä vuodesta 6 %, josta jäsenkuntien laskutus on kasvanut 4,7 % ja ulkokuntien 54 %. Talousarviossa jäsenkunnilta saataviin korvauksiin on budjetoitu 45,4 miljoonaa ja toteutuma marraskuun lopussa oli 39,9 miljoonaa euroa. Näin voidaan arvioida, että talousarviosta tultaneen jäämään noin 1,9 miljoonaa euroa. Ulkokuntalaskutuksessa päästäneen hieman yli 17 miljoonaan, joka on noin 5 miljoonaa yli budjetoidun.

Asiakaslaskutukseen on budjetoitu 2,4 miljoonaa. Toteutuma marraskuun lopussa 92,3 % joten asiakasmaksujen osalta päästäneen budjettitavoitteeseen.

Toimintakulut olivat marraskuun lopussa 56,5 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 3,3 miljoonaa euroa. Toteutumaprosentti oli 89,1 % kun edellisenä vuonna vastaavaan aikaan oli 89,7 %. Toimintakulut ovat hyvin pysyneet talousarvioraamissa ollen marraskuun lopussa 1,6 miljoonaa jaksotettua talousarviota pienemmät. Palkkoja on maksettu marraskuun loppuun mennessä 36,4 miljoonaa euroa. Tämä on 0,7 miljoonaa alle budjetoidun. Kokonaisuudessaan henkilöstömenot ovat myös toteutuneet hieman alle budjetoidun. Maksetut palkat tulevat ylittymään budjetoidusta noin 0,5 – 0,7 miljoonaa euroa. Joulukuussa maksetaan normaalia palkanmaksukuukautta enemmän palkkoja johtuen juhlapyhistä sekä lisääntyvistä sijaisten määristä ja poikkeuksellisista ylityistä.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 4 §

Palvelujen ostot ovat toteutuneet 0,7 miljoonaa alle budjetoidun toteutuman ollessa 81,1 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat myöskin toteutuneet 0,4 miljoonaa alle budjetoidun toteutuman ollessa 82,6 %.

Toimintakate oli marraskuun lopussa 5,9 miljoonaa euroa, vuosikate 5,8 miljoonaa ja poistot 1,4 miljoonaa. Tilikauden tulos marraskuun lopussa +4,4 miljoonaa euroa. Tämän hetken arvion mukaan tilikauden tulos tulisi olemaan noin +2,5 miljoonaa euroa. Tulokseen vaikuttavat menoäämäpalkat noin 1,2 miljoonaa euroa, poistot noin 0,7 miljoonaa euroa ja loppuvuoden ostot noin 0,4 miljoonaa euroa.

Investointimenoja on kertynyt marraskuun loppuun mennessä 3,9 miljoonaa euroa. Investointituloja on kertynyt 1,4 miljoonaa. Nettoinvestoinnit 2,5 miljoonaa mikä on 61,6 % budjetoidusta.

Esityslistan mukana on tuloslaskelma ajalta 1.1. – 30.11.2019 sekä taulukko pankkitilien alimmista saldoista.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee talousraportin tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Perhehoidon maksujen tarkistus, perusteet ja ohjeet vuodelle 2020

Hallitus 5 §

Liitteenä nro 1 on esitys Vaalijalan järjestämän perhehoidon perusteista ja ohjeista vuodelle 2020 eli Perhehoidon sääntökirja 2020. Asiasisältöihin ei ole tehty muutoksia edellisen vuoden ohjeistukseen verrattuna. Korotukset perustuvat kuntayhtymän tälle vuodelle hyväksytyyn talousarvioon, perhehoitolakiin sekä sosiaali- ja terveysministeriön antamaan ohjeistukseen.

Hoitopalkkioiden ja kulukorvauksien perusteena olevia euromääriä on Vaalijalassa korotettu vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön päättämien indeksikorotusten mukaisesti. Perhehoitajalaissa määriteltä hoitopalkkion vähimmäismäärää on korotettu ministeriön päätöksellä 1.1.2020 alkaen 816,21 euroon/kk. Hoitopalkkion euromääriä on tämän vuoden alusta ministeriön päätöksellä tarkistettu palkkion osalta 2,05 %. Palkkioiden tarkistuksen perusteena on työntekijän eläkelakiin perustuva palkkakerroin. Kulukorvauksen osalta elinkustannusindeksin pisteluku on noussut edellisestä vuodesta 0,77 %, joten kulukorvausten vähimmäismäärää on ministeriön päätöksellä tarkistettu indeksin muutosta vastaavasti ylöspäin 423,31 euroon/kk.

Vuodelle 2020 korotuksia tehdään pitkäaikaisen perhehoidon hoitopalkkion perusmaksuun korotukset (2,05 %).

Korotetut hinnat:

Maksuluokka 1	816,40 e/kk
Maksuluokka 2	918,45 e/kk
Maksuluokka 3	1122,55 e/kk
Maksuluokka 4	1428,70 e/kk

Vaativaa hoitoa tarvitsevien osalta hoitopalkkio voidaan erityisistä syistä määritellä tapauskohtaisesti. Hoidon tarvetta ja hoitopalkkion määrää arvioidaan vuosittain.

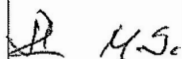
Lyhytaikaisen perhehoidon maksuja korotetaan 2,05 % ja kulukorvausta 0,77 %. Hoitopalkkio lyhytaikaisessa perhehoidossa on 67 - 92 euroa/hoitopäivä ja kulukorvaus 33,35 euroa/hoitopäivä. Osa-vuorokautisessa perhehoidossa (hoitopäivän pituus alle 12 tuntia) hoitopalkkio on 34 - 46 euroa/hoitopäivä ja kulukorvaus 16,75 euroa/hoitopäivä.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 5 §

Kulukorvausten vähimmäismääriä esitetään korotettavaksi aiemmin tehtyjen toimeksiantosopimusten osalta 0,77 % ylöspäin. Kulukorvauksen perusmaksu on Vaalijalassa ollut vuonna 2019 vähimmäismäärää korkeampi (554 e/kk). Kulukorvauksen perusmaksun vähimmäismäärää korotetaan siitä huolimatta ministeriön ohjeen mukaisesti 0,77 %. Kulukorvauksen perusmaksu on vuonna 2020 Vaalijassa 559 e/kk. Käynnistämiskorvauksen enimmäismääräksi esitetään 1.1.2020 alkaen perhehoitolain 18 §:n mukaisesti 3006,24 euroa.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus

- 1 korottaa 1.1.2020 alkaen Vaalijalan perhehoitajien voimassa olevien sopimusten mukaisia pitkäaikaisen hoidon hoitopalkkioita sekä lyhytaikaisen perhehoidon palkkioita 2,05 % ja kulukorvauksia 0,77 %, käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä on 3006,24 euroa
- 2 hyväksyy Perhehoidon sääntökirjan 2020 liitteen nro 1 mukaisena.

Päätös:

Ehdotukset hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Länsirinteen toimintakeskuksen tilojen myynti

Hallitus 6 §

Länsirinteen toimintakeskus sijaitsee osoitteessa Niilontie 7, Pieksämäki. Toimintatilat omistaa Vaalijala ja samassa rakennuskokonaisuudessa on myös Pieksämäen kaupungin omistamat tilat, joissa toimii yksityinen päiväkotitoiminta. Tiloilla on mm. yhteinen ilmanvaihtokone. Rakennukset ovat vuodelta 1981. Tontin omistaa Pieksämäen kaupunki.

Länsirinteen tiloista (noin 324 m²) on tehty kuntoarvio sekä vallesokkelien kuntotutkimus ja alapohjarakenteiden kosteuskartoitus. Niiden perusteella tilojen pitkäaikainen käyttö edellyttäisi mittavia korjauksia tulevaisuudessa.

Pieksämäen kaupunki aikoo laittaa myyntiin oman osuuteensa rakennuskokonaisuudesta tämän vuoden aikana ja tässä yhteydessä olisi mahdollisuus laittaa koko rakennuskokonaisuus myyntiin. Länsirinteen toimintakeskus jäisi toistaiseksi tiloihin vuokralaiseksi. Vuokraa voitaisiin maksaa 5 e/m²/kk, sisältäen kaikki käyttö-, huolto- ja hoitokustannukset sekä viranomaistarkastusmaksut.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus antaa kuntayhtymän johtajalle valtuudet asettaa Länsirinteen toimintakeskuksen tilat myyntiin yhdessä Pieksämäen kaupungin kanssa, myyntihinnan hyväksymisestä hallitus päättää huu- tokaupan jälkeen.

Päätös:

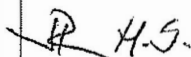
Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Vattuvuoren palvelukodin neliövuokran vahvistaminen

Hallitus 7 §

Vaalijalan kuntayhtymä on käynnistämässä Varkauteen Vattuvuoren palvelukodin toimintaa. Palvelukotiin muuttaa 15 asukasta 28.2.2020 alkaen. Kymmenen asukasta asuu Vaalijalan kuntayhtymän vuokralaisena Varkauden Vanhaintukisäätiöltä välivuokratuissa tiloissa (Vattuvuorencatu 36, B-rappu). Muut palvelukotiin muuttavat asukkaat ovat vuokrasuhteessa Varkauden Vanhaintukisäätiöön asuen saman kiinteistön A-rapussa. B-rapussa on asukkaita varten yhteisiä oleskelutiloja, ruokailutila, sauna- ja pesuhuonetilat sekä työntekijöiden toimisto- ja sosiaalitilat. Kiinteistön pyykkihuone on asukkaiden käytettävissä.

Asuntokohtaisen vuokran määrittämistä varten hallitus vahvistaa välivuokrattaville asunnoille neliövuokran. Vuokran täytyy kattaa kiinteistön ylläpitokulut ja vuokrausriskin.

Kymmenen asunnon ja yhteisten tilojen yhteispinta-ala on 518,2 m² (asunnot 309 m², yhteiset tilat 172,2 m², henkilökunnan tilat 37 m²). Varkauden Vanhaintukisäätiö pintamaalaa tilat ennen vuokrasopimuksen alkua ja suorittaa muita sovittuja kunnostustöitä. Neliövuokralla 10,50 euroa/neliö kiinteistön kustannukset pystytään kattamaan. Vuokra sisältää pesutupamaksun ja kiinteistöhuollon kustannukset. Asukas solmii oman sähkösopimuksen ja maksaa sähkön käytöstä kulutuksen mukaan. Asukas maksaa vesimaksua 15 e/kk ja saunamaksua 10 e/kk Varkauden Vanhaintukisäätiölle. Asukas ottaa oman kotivakuutuksen. Asuntokohtainen vuokralaskelma on liitteenä nro 2.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus vahvistaa Vattuvuoren palvelukodin neliövuokraksi 1.2.2020 alkaen 10,50 euroa.

Päätös:

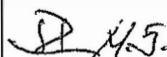
Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Vaalijalan asema sote-uudistuksessa

Hallitus 8 § Hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kuntayhtymän johtaja kävivät 22.12.2019 tapaamassa eduskunnassa perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiurua ja kansanedustajia. Ministeri antoi Vaalijalalle tehtäväksi esittää oman näkemyksensä eräiden erityisen vaativien sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien toteuttamisesta Suomessa. Vaalijalan esitys toimitettiin ministerille 10.1.2020. Esitys on toimitettu myös STM:n kansliapäällikkö Kirsi Varhilalle ja vammaispalvelulakiuudistusta valmistelevalle lakimiehelle.

Vaalijala on viimeisten viiden vuoden aikana suunnannut palvelutoimintaansa myös jäsenkuntien ulkopuolelle, valtakunnalliseksi palveluntuottajaksi. Toiminta on alkanut osaamis- ja tukikeskuksen kuntoutuksesta ja laajentunut myös avopalvelujen puolelle. Tätä kautta Vaalijala on kerännyt kokemuksia ja tietoja asiasta. Tällaista tietoa on harvalla toimijalla Suomessa.

Viestinnässä valtakunnalliseen valmisteluun Vaalijala on kiinnittänyt huomioita erityisen vaativien palvelujen tuottamisen turvaamiseksi sote-uudistuksessa. Palvelujen toteuttaminen edellyttää ylimaakunnallista ja valtakunnallista toimintamallia. Keskitetty rahoitus turvaisi valtakunnalliset erityisen vaativat palvelut parhaiten. Tehtävä tulisi sisältyä tulevaan lainsäädäntöön.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus keskustelee asiasta.

Päätös:

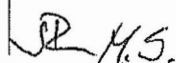
Hallitus keskusteli asiasta.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Adoptiovanhemman oikeus palkalliseen lomaan vanhempainvapaan alkuun

Hallitus 9 § Vaalijalan työntekijä on tehnyt aloitteen adoptiovanhemman oikeudesta 72 ensimmäisen arkipäivän palkkaan samalla tavalla kuin biologisen lapsen synnyttyä, liite nro 3. Kelan etuudet ovat saman sisältöiset biologisen vanhemman ja adoptiovanhemman kohdalla, mutta palkallisen ajan kohdalla ero on olemassa.

Vaalijalan johtoryhmä ja luottamusmiehet puoltavat aloitteen hyväksymistä.

Vaalijalan kokonaisuudessa mahdollinen kustannus ei tule olemaan kohtuuton, mutta yksittäisen työntekijän kohdalla se on merkittävä vastaantulo.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus myöntää adoptiovanhemmalle palkallisen vapaan 72 ensimmäisen arkipäivän osalta samalla tavalla kuin biologisen lapsen synnyttäneelle.

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle lisäselvittämistä varten.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT	Hallitus	Yhtymäkokous
		

Viranhaltijapäätösten täytäntöönpanokelpoisuus

Hallitus 10 § Kuntalain 92 §:n mukaan hallitus voi ottaa käsiteltäväkseen asian, joka on tämän lain nojalla siirretty hallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Poissaolo- ja työkokemuslisäpäätökset ovat digitaalisessa muodossa. Määräyskirjat, hankintapäätökset ja muut päätökset ovat nähtävillä Essi-esityslistajärjestelmässä. Ylläpitomaksupäätökset ja muut asiakkaita koskevat päätökset ovat nähtävillä kokouksessa.

Määräyskirjat

	Päätösnumero
Kuntayhtymän johtaja	126 - 130, 1 - 12
Avopalvelujen johtaja	872 - 891, 1 - 16
Johtava lääkäri	33, 1 - 3
Kuntoutuksen johtaja	1023 - 1046, 1 - 25
Taluspäällikkö	16, 1
Henkilöstöpäällikkö	-
Laatupäällikkö	-
Rehtori	-

Poissaolopäätökset

Kuntayhtymän johtaja	300 - 316, 1 - 13
Avopalvelujen johtaja	1247 - 1344, 1 - 65
Johtava lääkäri	189 - 202, 1 - 8
Kuntoutuksen johtaja	2617 - 2746, 1 - 50
Taluspäällikkö	-
Henkilöstöpäällikkö	20, 1 - 2
Laatupäällikkö	1 - 2
Rehtori	84 - 90, 1 - 2

Työkokemuslisäpäätökset

Henkilöstöpäällikkö	-
---------------------	---

Hankintapäätökset

Taluspäällikkö	H15
----------------	-----

Ylläpitomaksupäätökset

Taluspäällikkö	270 - 274
----------------	-----------

Muut päätökset

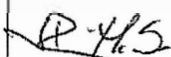
Avopalvelujen johtaja	8 - 10/2019
- Henkilökunnalta perittävät ateriakorvaukset 1.1.2020 alkaen	
- Kuntahinnan tarkistaminen (2 kpl, nähtävänä kokouksessa)	
Taluspäällikkö	2/2019
- Henkilökunnalta perittävät ateriakorvaukset 1.1.2020 alkaen	

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 10 §

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee edellä olevat viranhaltijapäätökset tiedoksi ja päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta em. viranhaltijoiden tekemiin päätöksiin.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Tiedoksiannot hallitukselle

Hallitus 11 §

Saapuneet kirjeet

Kuntaliitto

- Uusi hallintoprosessilaki, yleiskirje 19.12.2019
- Vuoden 2019 yleiskirjeluettelo, yleiskirje 8.1.2020
- Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut pysyvät pääosin ennallaan, yleiskirje 8.1.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö

- Rajoituslain voimassaoloa jatketaan ja sote-ulkoistusten ehtoja tiukennetaan, tiedote 19.12.2019
- Työeläkelainsäädäntöön useita muutoksia, tiedote 30.12.2019

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee em. tiedoksiannot tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Muut asiat

Hallitus 12 § Muita asioita ei ollut.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT	Hallitus	Yhtymäkokous
		

Oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kuntalain 137 ja 138 §:n mukaan oikeus oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen tekemiseen tämän kokouksen päätöksistä on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä lisäksi kuntayhtymän jäsenkunnalla ja sen jäsenellä. Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta kuitenkaan saa tehdä.

Päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta oikaisuvaatimuksella. Vasta oikaisuvaatimusta koskevasta päätöksestä voi valittaa Kuopion hallinto-oikeudelle, jolloin valitusoikeus on muillakin edellä mainituilla, jos päätöstä on oikaisuvaatimuksen mukaan muutettu.

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimus tehdään Vaalijalan kuntayhtymän hallitukselle, osoite: Vaalijalan kuntayhtymä, Nenonpellontie 40, 76940 Nenonpelto. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena ja tekijän allekirjoitettava ja siitä on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Tekijän itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen on annettava oikaisuvaatimus hallitukselle neljäntenätoista (14) päivänä siitä, kun päätös on säädetyllä tavalla asetettu yleisesti nähtäville, tai jos päätös koskee jotakuta yksityisesti, tiedoksiantopäivästä. Oikaisuvaatimusasiakirjat voi lähettää omalla vastuulla kuntayhtymän hallitukselle myös postitse tai lähetin välityksellä, jolloin asiakirjat on jätettävä postiin niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen kuntayhtymän taloustoimiston aukioloajan päättymistä.

Valitusosoitus

Muutosta kuntayhtymän hallituksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan Itä-Suomen hallinto-oikeudelta (os. PL 1744, 70101 Kuopio) kirjallisella valituksella, joka valittajan itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen on annettava hallinto-oikeudelle kolmantenakymmenentenä (30) päivänä siitä, kun päätös on säädetyllä tavalla asetettu yleisesti nähtäville, tai jos päätös koskee jotakuta yksityisesti, tiedoksiantopäivästä. Valitusasiakirjat voi omalla vastuulla lähettää hallinto-oikeudelle myös postitse tai lähetin välityksellä, jolloin asiakirjat on jätettävä postiin niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon muutosta haetaan
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä selvitys siitä päivästä, mistä valitusaika on valitusosoituksen mukaan laskettava.

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/93) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 80 euroa.

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen

Kokouksesta kirjoitettu pöytäkirja pidetään nähtävillä Vaalijalan yleisessä tietoverkossa 24.1. - 7.2.2020 <https://www.vaalijala.fi/poytakirjat>

LIITTEET

Perhehoidon SÄÄNTÖKIRJA 2020

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Perhehoidon keskeiset käsitteet	1
2	Perhehoito.....	2
2.1	Perhehoidon tarkoitus ja tavoite	2
2.2	Perhehoidon järjestäminen	3
2.3	Perhehoidon myöntäminen	3
3	Perhehoitajan ja perhekodin hyväksyminen.....	4
3.1	Perhehoitaja	4
3.2	Perhekoti.....	5
3.3	Perhekodissa hoidettavien määrä.....	6
4	Toimeksiantosopimus.....	6
4.1	Perhehoitajaa sijaistavan toimeksiantosopimus	7
4.2	Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	7
5	Perhehoidon palkkiot ja korvaukset	7
5.1	Hoitopalkkio	7
5.2	Vammaisten henkilöiden perhehoidon kulukorvaukset	8
5.3	Perhehoidosta aiheutuvat matkakulut	9
5.4	Käynnistämiskorvaus.....	9
5.5	Perhehoidon hoitopalkkiot ja kulukorvaukset keskeytysten ajalta	10
5.5.1	Perhehoitajan sairastuessa.....	10
5.5.2	Keskeytys perhehoitajasta riippumattomasta syystä	10
6	Perhehoitajan asema.....	11
6.1	Perhehoitajan oikeus vapaaseen	11
6.2	Maksut perhehoitajan vapaan ajalta.....	12
6.3	Perhehoitajan eläketurva.....	12
6.4	Perhehoitajan, perhehoidossa olevan henkilön sekä perhekodin vakuutukset	12
7	Perhehoitajan tuki	13
7.1	Perhehoitajan valmennus, yhteistyö, täydennyskoulutus ja työnohjaus	13
7.2	Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset	13
8	Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiat.....	14
8.1	Perhehoidossa olevan henkilön asema ja oikeudet	14
8.2	Hoito- ja palvelusuunnitelma/asiakassuunnitelma.....	14
8.3	Lääkehoito perhekodissa	14
8.4	Perhehoidon asiakasmaksut	14

8.5	Perhehoidossa olevan henkilön yksityis- ja käyttövarat	15
8.6	Perhehoidossa olevan henkilön valitus- ja vaikutusmahdollisuudet	15
8.7	Perhehoidossa olevan henkilön kuolema perhekodissa	16
9	Perhehoitajan oikeudet ja velvollisuudet	16
9.1	Tietojenssantioikeus ja tietojen säilytys	16
9.2	Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus.....	17
9.3	Perhehoitajan ilmoittamisvelvollisuus.....	17
10	Kunnan/kuntayhtymän oikeudet ja velvollisuudet.....	17
11	Perhehoidon valvonta	18
12	Perhehoidon yhteystiedot.....	18

Liite 1 Perhehoidon lainsäädäntö ja muu sääntely

Liite 2 Perhehoidon hintaliite 2020

1 Johdanto

Tässä sääntökirjassa kuvataan, kuinka Vaalijalan kuntayhtymässä toteutetaan vammaisten henkilöiden toimeksiantosopimussuhteista perhehoitoa. Vaalijalan perhehoidon sääntökirja on laadittu Etelä-Savon Maakunnallisen ikäihmisten- ja vammaisten henkilöiden sääntökirjan pohjalta. Maakunnallisen sääntökirjan tavoitteena on yhtenäistää perhehoidon toteuttamistapa maakunnan alueella. Perhehoidon sääntökirja ohjaa perhehoitoa järjestävää kuntayhtymää, perhehoidossa olevaa henkilöä ja perhehoitajaa. Sääntökirja turvaa asiakaslähtöisen perhehoidon laadun edellytykset ja perustan sekä kaikkien osapuolien oikeudet ja velvollisuudet.

Sääntökirjassa kuvataan perhehoidon keskeiset käsitteet, perhehoidon toteuttaminen, korvausperiaatteet, perhehoitajan asema, tuen muodot sekä niiden toteuttaminen. Vaalijalan kuntayhtymän hallitus hyväksyy tämän sääntökirjan. Sääntökirjaa päivitetään perhehoidon vastuuhenkilön toimesta vuosittain, jolloin tarkistetaan muun muassa indeksikorotukset perhehoidon palkkioihin, kulukorvauksiin ja asiakasmaksuihin. Muutoksia maakunnalliseen sääntökirjaan tekee tarvittaessa maakunnallinen perhehoidon työryhmä, jossa on mukana perhehoitajien edustaja. Tämän työryhmän tekemät muutokset hyväksytään Vaalijalan kuntayhtymän hallituksessa.

1.1 Perhehoidon keskeiset käsitteet

Perhehoito on sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä kunnan on huolehdittava sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan. Perhehoidon tavoite ja toteutustavat on määriteltävä perhehoitoilaisissa. Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona.

Vammaisen henkilö perhehoito on inhimillinen tapa järjestää henkilön asuminen, kun hoidettavan kodissa asuminen ei ole mahdollista tai hänen kannaltaan tarkoituksenmukaista. Perhekodissa asuva henkilö tilastoidaan kotona asuvaksi ja hän on oikeutettu samoihin avo- huollon palveluihin, kuin omassa kodissaan asuva henkilö.

Perhehoitaja on henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa ja on suorittanut hyväksytysti tehtävän edellyttämän ennakkovalmennuksen.

Perhekoti on yksityiskoti, joka on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan, rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Sopivuutta arvioitaessa kiinnitetään erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin ja perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata henkilön tarpeisiin sekä siihen, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan henkilön.

Pitkäaikainen perhehoito tarkoittaa sitä, että henkilölle on myönnetty perhehoito toistaiseksi ja hän muuttaa perhekotiin asumaan.

Lyhytaikainen perhehoito voi tarkoittaa joko säännöllistä jaksohoitoa tai yksittäistä, määräaikaista hoitajaksoa. Lyhytaikainen perhehoito sopii myös omaishoitajan vapaapäivien sijais- hoidoksi.

Osavuorokautinen perhehoito on joko päivä- tai yöhoitoa, joka on kestoltaan korkeintaan 12 h/hoitopäivä. Osavuorokautinen perhehoito voi olla kertaluonteista tai säännöllisesti tois- tuvaa ja myös sen avulla voidaan mahdollistaa omaishoitajien lakisääteisiä vapaapäiviä.

Perhehoito hoidettavan kotona määritellään kestopa perusteella lyhytaikaiseksi tai osa- vuorokautiseksi perhehoidoksi. Kotona tapahtuvaa perhehoitoa voidaan järjestää mm. omaishoitajan vapaan järjestämiseksi silloin, kun hoidettavan ei ole tarkoituksenmukaista siir- tyä sijaishoidon ajaksi pois omasta kodistaan.

Perhehoidon asiakasmaksu on kunnan/ kuntayhtymän muihin palveluihin verrattavissa oleva lyhytaikaisen tai pitkäaikaishoidon maksu. Pitkäaikaisesta perhehoidosta asiakasmaksu peritään laitoshoidon maksun mukaisesti 85 % nettotulosta.

Toimeksiantosopimus on perhehoitajan ja sijoittavan Vaalijalan kuntayhtymän välinen sopimus, jossa tulee sopia perhehoidon palkkiosta, kulukorvauksesta, käynnistämiskorvauksesta, asiakkaan käyttövaroista, hoidon kestosta, perhehoitajan vapaasta, hyvinvointi- ja terveystarkastuksesta, valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta, irtisanomisesta sekä kunnan ja perhehoitajan välisestä yhteistyöstä

Sijoittavan kunnan/ kuntayhtymän tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet. Perhekodin tulee olla sijoitettavan henkilön edun mukainen ja sopiva asumisyhteisö hänelle sekä perhekodin muille asukkaille. Perhehoitajan tukeminen on myös kunnan/ kuntayhtymän velvollisuus.

Perhekodin sijaintikunnan tehtävänä on järjestää ne palvelut ja tukitoimet, mitkä perhehoitoon sijoitettu henkilö tarvitsee. Sijoittavan kunnan tai kuntayhtymän ja sijaintikunnan on tehtävä valvonnallista yhteistyötä.

Perhehoitajan sijaistaminen on lyhytaikaista perhehoitoa, jossa kiertävä perhehoitaja (sijaishoitaja) menee perhehoitajan kotiin hänen vapaapäiviensä ajaksi ja vastaa hoidettavien hoivasta ja huolenpidosta.

Perhehoidon ja omaishoidon ero on siinä, että omaishoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa *omaisen tai muun hoidettavalle läheisen* henkilön avulla. Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona ennakkovalmennuksen suorittaneen perhehoitajan toimesta. Perhehoidossa olevalta asiakkaalta voidaan periä asiakasmaksu.

2 Perhehoito

2.1 Perhehoidon tarkoitus ja tavoite

Perhehoito on yksi vaihtoehto palvelutarjonnassa. Perhehoito on inhimillisen, kotoisan ja turvallisen arjen mahdollistava hoivan ja huolenpidon sekä tuen ja ohjauksen muoto. Sen perustana ovat yhteisöllisyys ja perheen arkeen osallistuminen perhehoidossa olevan henkilön tarpeet huomioiden.

Perhehoidossa kunnioitetaan henkilön itsemääräämisoikeutta, otetaan huomioon yksilölliset tarpeet ja toiveet sekä turvallisuus. Perhehoidon vahvuuksia ovat jatkuvuus, kotona asumisen ja hoivan ympäristönä sekä pysyvät ihmissuhteet. Perheen arkeen osallistuminen ja perhehoitajan läsnäolo tukevat henkilön kasvua ja kehitystä, toimintakykyä ja kuntoutumista sekä ylläpitävät hyvää elämänlaatua.

Perhehoito on sopiva hoivan ja huolenpidon sekä tuen ja ohjauksen muoto esimerkiksi silloin, kun toimintakykyyn vaikuttaa (kehitys)vammaisuus tai iän tuoma toimintakyvyn aleneminen, sairaus tai turvattomuuden tunne. Perhehoidon myöntämisessä lähtökohtina ovat henkilön ja hänen perheensä elämäntilanne sekä tuen, ohjauksen, hoivan ja huolenpidon tarve. Perhehoitoon sijoittamisessa otetaan huomioon henkilön toiveet, hänen läheistensä mielipide sekä perhehoitajan arvio omista valmiuksistaan suhteessa henkilön tarpeisiin.

2.2 Perhehoidon järjestäminen

VaaliJala vastaa perhehoidon järjestämisestä. Toimeksiantosuhteisessa perhehoidossa VaaliJala hyväksyy perhehoitajan ja perhekodin soveltuvuuden perhehoitotehtävään ja valvoo perhehoitoa. Asiakkaan kotikunta tekee hallinnollisen päätöksen perhehoidon ostamisesta VaaliJalan kuntayhtymältä. Perhehoitaja ja VaaliJalan kuntayhtymä solmivat keskenään toimeksiantosopimuksen, jossa sovitaan muun muassa hoitopalkkioista, kulukorvauksista sekä perhehoitajan muusta tuesta. Perhehoidon yhteyshenkilön ja perhehoitajan välinen yhteyspito on molemminpuoliseen luottamukseen perustuvan yhteistyön lähtökohta. Perhehoito perustuu aina asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa kuulemiseen ja yhteistyössä laadittuun asiakassuunnitelmaan (hoito- ja palvelusuunnitelmaan).

VaaliJalassa on nimettynä perhehoidon sosiaalityöntekijä ja perhehoidon koordinaattori, jotka tekevät yhteistyötä palvelu-/asiakasohjaajien sekä laskutuksesta ja perhehoidon palkkioiden maksuista vastaavien henkilöiden kanssa. Perhehoidon yhteyshenkilöt koordinoivat perhehoitajien rekrytointia, ennakkovalmennusta, tukea sekä perhehoidon ohjausta ja valvontaa. VaaliJalan kuntayhtymä ylläpitää perhehoitajia ja perhekoteja koskevia tietoja rekisteriselosteen mukaisesti. Perhehoitoa koskevat asiakirjat arkistoidaan asianmukaisesti. VaaliJalan kuntayhtymä tallentaa perhehoitajasta ja perhekodista seuraavat tiedot:

- Nimi, henkilötunnus, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite sekä mahdollinen perhekodin verkkosivujen osoite.
- Kotona asuvat perheenjäsenet (nimi, henkilötunnus, perheenjäsenen tyyppi: puoliso/avopuoliso, lapsi, kotona asuva aikuinen ja onko osallinen perhehoidon toteuttamiseen).
- Perhekodin tiedot, mikäli hoito tapahtuu perhehoitajan kodissa
- Perheen terveydentila ja työkyky, päihteiden käyttö
- Yleistä tietoa perheestä/perhekodista esim. sovittu hoidettavien enimmäismäärä, eläimiä, esteetön jne.
- Palvelujen saatavuus
- Perhehoidossa olevat asiakkaat
- Tiedot ennakkovalmennuksesta: missä toteutunut, ajankohta, valmentajat.
- Kertomusosio: puhelinkeskustelut, sähköpostinvaihdot ja kotikäynnit, jotka koskevat perhehoitajaa tai perhekotia

2.3 Perhehoidon myöntäminen

Perhehoito on sosiaalihuoltolain mukaista avohoitoa ja sen myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin. Palveluohjauksessa huomioidaan asiakkaan osallisuus ja valinnanvapaus sekä tuetaan hänen mahdollisuuttaan tehdä tietoon ja kokemukseen perustava valinta. Perhehoidon järjestämisessä on tärkeää turvata hoidettavan ja hänen läheistensä osallisuus perhehoitoa suunniteltaessa ja perhehoidon aikana. Tämä tarkoittaa, että henkilö saa ikänsä, kehitystasonsa ja toimintakykynsä mukaisesti ja tarvittavin tukitoimin olla mukana tekemässä elämäänsä liittyviä suunnitelmia ja päätöksiä niin, että hänen tahtonsa ja etunsa otetaan huomioon. (STM 2017 Perhehoitolain toimeenpanon tuki.)

Perhehoitoa tarjotaan asiakkaalle palvelumuotona silloin, kun se on asiakkaan kannalta perusteltua, eikä asiakas ole tehostetun palveluasumisen tarpeessa. Yhteistyössä asiakkaan, omaisten ja palveluohjausyksikön/vammaispalvelun työntekijän kanssa arvioidaan asiakkaan palvelutarve ja soveltuvuus perhehoitoon. Perhehoidon yhteyshenkilö arvioi asiakkaan ja hä-

nen omaisensa kanssa perhehoidon ja perhekodin soveltuvuuden asiakkaan tarpeisiin nähden. Perhehoitaja arvioi omia valmiuksiaan toimia perhehoitajana kyseiselle henkilölle. Perhehoitoa suunniteltaessa selvitetään asiakkaan muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä tukitoimien tarve ja saatavuus. Perhehoito käynnistyy aina tutustumisjaksolla.

Asiakkaan on mahdollista saada perhehoitoa:

- hän ei pärjää kotona
- hän kokee turvattomuutta, ahdistuneisuutta, masennusta, yksinäisyyttä kotiin annettavista palveluista huolimatta
- hän tarvitsee toisen henkilön ohjausta, tukea tai läsnäoloa arjessa selviytymiseen enemmän kuin kotiin annettavilla palveluilla voidaan tai on tarkoituksenmukaista häntä tukea
- perhehoito tukee hänen läheistensä jaksamista
- hän tarvitsee ympärilleen tukea antavan perheyhteisön

Asiakkaan on mahdollista saada **lyhytaikaista tai osavuorokautista** perhehoitoa

- tukemaan kotona asumista
- omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien ajaksi
- omaishoitajan jaksamisen tueksi tai esim. omaishoitajan sairastuessa tai omaishoitosuhteen päättyessä
- kuntouttavana jaksena esim. sairaalahoidon jälkeen
- tukemaan lapsen tai nuoren itsenäistymiskehitystä

Asiakkaalle voidaan järjestää perhehoitoa hänen omassa kodissaan silloin, kun se vastaa parhaiten asiakkaan tarpeita sekä ylläpitää ja edistää hänen toimintakykynsä säilymistä.

Perhehoito ei sovellu henkilölle, joka

- tarvitsee jatkuvaa sairaalatasoista hoitoa,
- valvoo öisin ja häiritsee muita,
- tarvitsee säännöllisesti apua öiseen aikaan,
- on aggressiivinen, eikä käyttäytymistä saada hallintaan niin, että perhehoitajan tai muiden perhekodissa asuvien henkilöiden turvallisuus voitaisiin turvata,
- pyrkii määrätietoisesti pois, minkä johdosta valvonta ja turvallisuus vaarantuvat,
- ei halua vastaanottaa perhehoitoa,
- ei sitoudu yhteistyöhön tai jonka omaiset eivät sitoudu yhteistyöhön

3 Perhehoitajan ja perhekodin hyväksyminen

3.1 Perhehoitaja

Perhehoitajalla tarkoitetaan henkilöä, joka kunnan tai kuntayhtymän kanssa tekemänsä **toimeksiantosopimuksen perusteella** antaa perhehoitoa omassa yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Perhehoitaja ei ole työsuhteessa kuntaan/ kuntayhtymään eikä yksityinen palveluntuottaja.

Perhehoitajuudesta kiinnostuneelle henkilölle on annettava riittävästi tietoa ja tukea ennen perhehoitajaksi ryhtymistä. Perhehoitajuus on koko perheen asia ja se vaatii kaikkien perheenjäsenten hyväksymisen ja sitoutumisen tehtävään. Kunta/ kuntayhtymä hyväksyy henki-

lön soveltuvuuden perhehoitajaksi. Perhehoitajien valmennuksessa käytetään Perhehoitoliiton valmennusohjelmaa.

Perhehoitajan ennakkovalmennuksen tavoitteena on:

- taata jokaiselle asiakkaalle tasavertainen mahdollisuus päästä hyvin perhehoitajuuteen perehtyneeseen ja sitoutuneeseen perheeseen
- antaa perhehoitajuutta harkitseville mahdollisuus saada ennalta riittävästi tietoa tehtävästä, jotta he voivat tehdä tietoon perustuvan päätöksen perhehoitajaksi ryhtymisestä
- taata perhehoidossa oleville henkilöille hyvä hoiva ja huolenpito niin, että perhehoitajalla on riittävästi tietoa ja taitoja vastata yksilöllisiin tarpeisiin ja tehdä yhteistyötä asiakasta koskevista asioista perhehoidossa olevan henkilön läheisten, asiakkaan kotikunnan, Vaalijalan kuntayhtymän ja muiden tahojen kanssa

Vammaisten henkilöiden perhehoitajalta edellytettävät valmiudet:

- tukea hyvän elämän toteutumista (hoiva ja huolenpito)
- tukea kehitystä ja toimintakykyä voimavaroiltaan
- tukea perhesuhteita ja yhteydenpitoa muihin läheisiin
- tehdä yhteistyötä
- sitoutua perhehoitajan tehtävään

3.2 Perhekoti

Perhekoti on Vaalijalan kuntayhtymän hyväksymä yksityiskoti, jossa annetaan perhehoitoa. Perheen jäsenten tulee hyväksyä ja olla yksimielisiä perhehoitotoiminnasta. Sopivuutta arvioitaessa huomioidaan myös perheen ihmissuhteet ja kodin ilmapiiri. Perhekodissa tulee mahdollisimman hyvin huomioida esteettömyys ja turvallisuus. Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalle tulee pääsääntöisesti olla oma huone, tai mahdollisuus yksityisyyteen tulee turvata muulla tavoin. Kodin hyväksymisessä perhekodiksi arvioidaan seuraavia asioita:

Perhekodin tulee olla:

- rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan siellä annettavalle perhehoidolle sopiva
- tarkoituksenmukainen ja kodikas
- ilmapiiriltään myönteinen
- sijainniltaan perhehoidossa olevien henkilöiden tarvitsemien muiden palvelujen ja läheisten yhteydenpidon kannalta toimiva
- turvallinen:
 - perhekodin ympäristö on perhehoidossa olevalle henkilölle sopiva, perhekotiin on mahdollisuus tarvittaessa järjestää apuvälineitä, esteetön ympäristö tai erityisvarustus
 - perhekodin turvallisuutta koskevista asioista toimitaan paikallisen pelastusviranomaisen ohjeen mukaisesti huomioiden, että perhekoti on yksityiskoti

Perhehoitoon tulevalle henkilöllä tulee olla:

- mahdollisuus sekä yhteisöllisyyteen että yksityisyyteen
- halutessaan mahdollisuus osallistua oman huoneensa kalustamiseen ja sisustamiseen
- mahdollisuus käyttää kodin yhteisiä tiloja
- tasa-arvoinen asema muiden perhekodin jäsenten kanssa

Perhekodit kuuluvat paloturvallisuuden osalta omavalvonnan piiriin ja rakennuksen omistajan ja haltijan on itse huolehdittava tilojensa turvallisuudesta. Pelastuslaissa (2011) ja asetuksessa palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (2009) säädetään muun muassa palovaroittimien määrästä ja sijoittamisesta, alkusammutuskaluston sijoittamisesta ja tehosta sekä poistumisturvallisuudesta. Pelastusviranomaiset voivat asettaa perhekodille erityisiä turvallisuusvaatimuksia pelastuslain perusteella.

3.3 Perhekodissa hoidettavien määrä

Sijoittava kunta/kuntayhtymä arvioi aina sijoitettavien henkilöiden määrän huomioiden perhehoitajan valmiudet ja mahdollisuudet vastata asiakkaan tarpeisiin. Lisäksi huomioon otetaan perhehoidossa olevien henkilöiden keskinäinen kanssakäyminen, heidän tarvitsemansa hoivan, huolenpidon, tuen ja ohjauksen määrä sekä perhekodin tilat ja varusteet. Mikäli perhehoidon toiminnan luonne on perhehoitajan kodissa tapahtuvaa osa-vuorokautista päiväi-kaista perhehoitoa, perhehoidettavien määrä voi harkituissa tapauksissa olla enemmän kuin perhehoitolaissa asetettu enimmäismäärä.

4 Toimeksiantosopimus

"Perhehoitajan ja kunnan välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

- 1) *perhehoitajalle maksettavan palkkion määrästä ja suorittamisesta;*
- 2) *perhehoidosta ja hoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sekä perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksamisesta;*
- 3) *perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta;*
- 4) *hoidon arvioidusta kestosta;*
- 5) *perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta;*
- 6a) *hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisestä;*
- 6) *perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta;*
- 7) *toimeksiantosopimuksen irtisanomisesta;*
- 8) *tarvittaessa muista perhekotiä ja perhehoitoa koskevista seikoista*
- 9) *yhteistyöstä kunnan ja perhehoitajan kesken.*

Toimeksiantosopimuksessa perhehoitaja ja kunta/kuntayhtymä sopivat perhehoitosuhteen liittyvät molemminpuoliset oikeudet ja velvollisuudet. Toimeksiantosopimus tehdään jokaisen perhehoitoon sijoitettavan henkilön osalta erikseen ennen perhehoitoon tulevan henkilön muuttoa perheeseen tai perhehoitajaksojen aloittamista.

Toimeksiantosopimus tehdään yhteisessä sopimusneuvottelussa ja sen allekirjoittavat perhehoitaja/t ja kunnan/ kuntayhtymän edustaja (viranhaltija), Vaalijalassa avopalvelujen johtaja. Sen allekirjoittavat molemmat sijoittajan hyväksymät perheenjäsenet, koska he molemmat vastaavat perhehoidossa olevien henkilöiden hoivasta ja huolenpidosta. Toimeksiantosopimus tarkistetaan perhehoitotilanteen muuttuessa ja siinä viitataan päivämäärällä vahvistettuun sääntökirjaan, joka on sopimuksen liitteenä. Toimeksiantosopimuksen liitteenä voi olla perhehoidossa olevan henkilön asiakassuunnitelma /hoito- ja palvelusuunnitelma /kuntoutussuunnitelma, johon on kirjattu mm. perhehoidossa olevan henkilön muiden palveluiden järjestäminen, edunvalvonta sekä suunnitelma käyttövaroista.

4.1 Perhehoitajaa sijaistavan toimeksiantosopimus

Perhehoitajaa sijaistavan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) *sijaiselle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta;*
- 2) *tarvittaessa sijaiselle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;*
- 3) *toimeksiantosopimuksen voimassaolosta;*
- 4) *tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.*
- 5) *tarvittaessa sijaisen vapaapäivien korvauksesta*

Perhehoitajaa sijaistavat ovat käyneet kunnan/ kuntayhtymän järjestämän joko perhehoitajille tai kiertäville perhehoitajille tarkoitetun ennakkovalmennuksen. Vaalijalan perhehoidon vastuuhenkilön on varmistettava sijaishoitajan kelpoisuus tehtävän hoitamiseen yhteisessä tapaamisessa. Sijaishoitajalle toimitetaan hyvän perhehoidon varmistamiseksi tarvittavat perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat tiedot. Perhehoitolain säädökset huomioidaan myös sijaishoidon aikana.

4.2 Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Toimeksiantosopimus irtisanotaan kirjallisesti. Ensisijaisesti perhehoitoa jatketaan perhekodissa vielä irtisanomisajan. Mikäli perhehoito kuitenkin päättyy irtisanomisaikana, perhehoitajalle maksetaan jäljelle jäävältä irtisanomisajalta hoitopalkkio kokonaisuudessaan.

Mikäli toimeksiantosopimus puretaan, hoitopalkkion ja kulukorvauksen maksaminen päättyvät asiakkaan siirtyessä pois perhekodista.

Toistaiseksi voimassa olevassa toimeksiantosopimuksessa voidaan tarvittaessa sopia määräaika, jonka aikana sopimus voidaan puolin tai toisin päättää ilman irtisanomisaikaa. Hoitopalkkion ja kulukorvauksen maksaminen päättyvät perhehoidossa olevan henkilön siirtyessä pois perhekodista. Tämän ns. tutustumisjakson tarkoitus on varmistaa perhehoidon tarkoituksenmukaisuus niin perhehoidossa olevan henkilön, hänen omaisensa kuin perhehoitajan kannalta sekä sitoutuminen perhehoitoon. Perhehoidossa olevan henkilön siirtyminen pois perhekodista sovitaan yhdessä neuvotellen osapuolten kesken.

5 Perhehoidon palkkiot ja korvaukset

Perhehoitajalle maksetaan toimeksiantosopimuksessa sovitusti jokaisesta hoidettavasta henkilöstä hoitopalkkio ja kulukorvaus. Lisäksi perhehoitajalle voidaan maksaa perhehoidon alkamisen yhteydessä käynnistämiskorvaus yhdessä sovitun tarpeen mukaan. Eduskunta vahvistaa hoitopalkkion sekä kulu- ja käynnistämiskorvauksen vuosittaiset indeksitarkistusten määrät. Perhehoidon yhteyshenkilö tarkastaa vuosittaiset indeksikorotukset. Hoitopalkkio ja kulukorvaus maksetaan toteutuneiden perhehoitojaksojen mukaan kuukauden lopussa.

5.1 Hoitopalkkio

Perhehoidosta maksettava hoitopalkkio perustuu kunkin perhehoidossa olevan henkilön asiakassuunnitelmassa/ hoito- ja palvelusuunnitelmassa kuvattuun hoivan ja huolenpidon tarpeeseen. Vammaisen henkilön toimintakyvyn sekä hoivan, huolenpidon, tuen ja ohjauksen tarvetta arvioidaan yhteisesti käytettävällä menetelmällä.

Erityisessä kuntoutuksen tarpeessa tai muussa vastaavassa **erityistilanteessa** hoivasta ja huolenpidosta maksettavaa hoitopalkkiota voidaan korottaa tapauskohtaisesti. Tällöin hoivan

ja huolenpidon tarve on pysyvästi tai erityistilanteissa tilapäisesti (esim. kuntoutuminen) merkittävästi suurempi kuin normaalisti perhehoidosta vastaavan tahon harkintaan perustuen. Sijoittaja arvioi tilannetta säännöllisesti, tapauskohtaisesti erikseen sovituin välein. Mahdollinen erityistilanne ei kuitenkaan edellytä perhehoidon päättymistä, kun asiasta on sovittu yhteisesti. Hoitopalkkio on veronalaista tuloa ja siitä kertyy eläkettä. Hoitopalkkion maksuista keskeytysten aikana on tässä sääntökirjassa sovittu erikseen.

Mikäli perhehoito kestää yli 14 vrk yhtäjaksoisesti tai perhehoitaja sijaistaa toista perhehoitajaa, perhehoitajalle maksetaan hoitojaksosta pitkäaikaisen perhehoidon mukainen hoitopalkkio.

Osavuorokautisen perhehoidon palkkioon oikeuttava aika alkaa, kun perhehoitaja aloittaa tehtävän perhekodissa tai perhehoidettavan kotona. Mikäli osavuorokautinen perhehoito jatkuu yli 12 h, siitä maksetaan lyhytaikaisen perhehoidon mukainen hoitopalkkio.

Perhehoitolain mukainen hoitopalkkion perusmaksu on 1.1.2020 alkaen vähintään 816,21 euroa kuukaudessa henkilöltä. Perhehoidossa hoitopalkkio määräytyy hoidettavan henkilön tuen, ohjauksen ja hoivan tarpeen mukaan. Hoitopalkkion määrä ja määräytymisperusteet on kirjattu liitteeseen.

Perhehoitajalle maksettavaa hoitopalkkiota määriteltäessä arvioidaan ohjauksen ja tuen tarve päivittäisissä askareissa. Asiakas tarvitsee yksilöllisen tarpeensa mukaisesti tukea ja ohjausta seuraavissa toiminnoissa: ruokahuolto, itsestä huolehtiminen (henkilökohtaisen hygienian hoito, WC-asiointi), terveydentilasta huolehtiminen ja asiakaskohtainen kuntoutus sekä psyykkinen tuki, keskustelun tarve ja toisen henkilön läsnäolon tarve. Palvelujen, ohjauksen, tuen ja avun tarvetta selvitetään monialaisesti asiakas- tai palvelusuunnitelmaa laadittaessa. Keskustelussa ovat mukana asiakas, kotikunnan palveluohjaaja, perhehoitaja, asiakkaan läheiset sekä muut tarpeelliset tahot.

5.2 Vammaisten henkilöiden perhehoidon kulukorvaukset

Perhehoitolain mukainen kulukorvauksen vähimmäismäärä on 1.1.2020 alkaen 423,31 €/kk. Kulukorvauksen määrästä Vaalijalan perhehoidossa on kirjattu liitteeseen.

Kulukorvausta voidaan korottaa erityisen vaativaa erityishoitoa tarvitsevien kohdalla, jos esim. hoitokustannukset ovat normaalia suuremmat. Tällöin yksilöllisessä määrittelyssä huomioidaan hoitotyön määrä ja sisällön vaativuus. Arviointia tehtäessä huomioidaan mm. asiakkaan erityistarpeet kuten kommunikaatiotaidot, vamma, terveydentila, liikkuminen, muu erityinen tarve.

Jos hoidettava oleskelee tilapäisesti poissa perheestä (esim. sairaalassa, leirillä, lomalla) **ja saa ylläpidon muualta**, kulukorvaus maksetaan tältä ajalta **40 %:lla vähennettynä**. Kulukorvaukseen katsotaan pääsääntöisesti kuuluvan seuraavat asiat:

Perhehoidon kulukorvauksen määrittelyperusteena ovat todelliset perhehoidosta aiheutuvat kustannukset. Kulukorvaus on perhehoitajalle veronalaista tuloa, jonka voi ilmoittaa verotajalle verovähennyskelpoisena tulonhankkimiskuluna.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa kulukorvaukseen sisältyvät:

- ravintomenot
- tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset (kuten käsikauppalääkkeet ja laastarit), joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata, pesuaineet ja hygienia tuotteet

- vaipat, kertakäyttökäsineet ja/tai -poikkilakanat, haavanhoitotarvikkeet toimitetaan hoitotarvikejakeluna
- asumisesta aiheutuvat menot, kuten jätehuolto, sähkö, lämmitys, vesi, kodin kiinteistön kunnossapito, kodin puhtaanapito ja kodin sekä irtaimiston kuluminen
- vaatehuollosta aiheutuvat kustannukset (sähkö, vesi, pesuaineet, koneiden kuluminen)
- omalla autolla ajettut tavanomaiset perhehoidossa olevan henkilön asioihin tai mukana olemiseen liittyvät matkakulut
 - perhehoitajan tukimuotoihin liittyvät matkakulut korvataan erikseen
 - toimeksiantosopimuksessa määritellään asiakaskohtaisesti ne matkakulut, jotka korvataan perhehoitajalle erikseen
- perhehoidossa olevan henkilön/perhehoidon/perhekodin asioiden hoitamisesta aiheutuvat puhelinkulut
- kiinteistön, kodin irtaimiston sekä henkilö- tai vahinkovakuutukset
- kohtuulliset virkistystoiminnan kulut, kuitenkin niin, että pääsääntöisesti virkistystoiminnan kulut perhehoidossa oleva henkilö maksaa omista varoistaan.

Lääkärin määräämät asiakkaan henkilökohtaiset sairaus- ja terveydenhoitomenot korvataan erikseen ylimääräisenä kulukorvauksena.

Lisäksi perhehoitajalle voidaan korvata äkillisistä erikoisjärjestelyistä aiheutuneita kustannuksia tapauskohtaisesti.

5.3 Perhehoidosta aiheutuvat matkakulut

Vammaisen henkilön lyhytaikaisen perhehoidon kuljetukset perhehoitopaikan ja kodin välillä korvataan perheelle, lyhytaikaiselle perhehoitajalle tai muulle kuljetuksesta huolehtineelle henkilölle, esim. vanhemmalle Kelan taksan mukaisesti. Mikäli lyhytaikaisen perhehoidon asiakkaan kodin ja perhehoitopaikan välinen yhdensuuntainen matka ylittää 50 km, kuljetuskustannuksista sovitaan erikseen kotikunnan kanssa. Eriksin ei yleensä korvata matkoja, jotka on tehty hoitojakson aikana muualle, esim. kulttuuritapahtumiin, koulukuljetus tms. Tällaiset matkat ja niistä aiheutuvat kulut pitää tilapäisen perhehoitajan sopia hoitajan kanssa erikseen. Pitkäaikaisen perhehoidon osalta korvataan perhehoitajan vapaajärjestelyistä johtuvista kuljetuksista kuusi yhdensuuntaista matkaa lomakauden aikana. Pitkäaikaisen perhehoidon osalta perheen tavanomaiset virkistysmatkat sisältyvät kulukorvaukseen.

5.4 Käynnistämiskorvaus

Perhehoitajan on haettava käynnistämiskorvausta yhden vuoden sisällä toiminnan aloittamisesta kunkin asiakkaan osalta. Käynnistämiskorvauksella korvataan ainoastaan asiakkaan tilanteesta johtuvia aloitusvaiheen kustannuksia, joita voivat olla esim. oman huoneen kalusteet tai asuntoon kohdistuvat korjaus- ja muutostyöt, ja joihin korvausta ei voi saada muualta. Asiakkaan omia varoja voidaan myös käyttää aloitusvaiheen henkilökohtaisiin hankintoihin.

Jos perhehoitaja lopettaa toimintansa alle neljän vuoden kuluessa, voidaan osa käynnistämiskorvauksesta periä takaisin. Kuoleentumisaika on *enintään* 48 kk (4 vuotta). Kuoleentumisaika alkaa perhehoitosijoituksen alkamisesta.

Perhekodin normaaliin varustamiseen ja irtaimiston hankintaan korvauksia ei myönnetä.

Käynnistämiskorvauksella tehtävistä hankinnoista tehdään hankintasuunnitelma ja kustannusarvio ja niistä sovitaan etukäteen Vaalijalan perhehoidon työntekijöiden ja perhehoitajan kanssa. Myönnetty käynnistämiskorvaus merkitään toimeksiantosopimukseen ja hyväksytyt hankinnat maksetaan kuitteja vastaan.

Käynnistämiskorvauksella tehdyt kiinteät hankinnat ovat kunnan/ kuntayhtymän omaisuutta ja niiden poistoaika on neljä vuotta siten, että hankinnan arvosta poistuu kunakin vuonna neljäsosa (25 %). Mikäli perhehoito päättyy lyhemmän ajan kuluessa, voidaan sopia osan takaisinmaksusta, esimerkiksi pyytämällä perhehoitajalta ostotarjous, tai osa hankinnoista palautetaan kunnalle/ kuntayhtymälle. Kiinteisiin hankintoihin eivät kuulu kulutustavarat, joiden käyttöikä on 1-3 vuotta.

Lyhytaikaisessa perhehoidossa olevien henkilöiden erityistarpeet huomioidaan jo perhehoitoa suunniteltaessa aina tapauskohtaisesti. Apuvälinetarpeen arvioinnin seurauksena myönnetty päivittäiseen toimintaan liittyvät apuvälineet myönnetään perhehoidon asiakkaalle maksettuna apuvälinelainaamosta.

Perhehoidossa asuva vaikeavammaisen henkilö voi olla oikeutettu vammaispalvelulain mukaisesti palveluihin, kuten esimerkiksi kuljetuspalveluun, henkilökohtaiseen apuun tai asunnonmuutostöihin. Kunta korvaa vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

5.5 Perhehoidon hoitopalkkiot ja kulukorvaukset keskeytysten ajalta

5.5.1 Perhehoitajan sairastuessa

Perhehoitajan sairastuessa hänen tulee ilmoittaa sairastumisesta ilman viivytystä perhehoidon vastuuhenkilölle. Mikäli poissaolo jatkuu yli kolme päivää, siitä tulee toimittaa sairauslomatoimisto. Perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio sairauspäivärahan omavastuuajalta, eli sairastumispäivältä ja yhdeksältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä (sairausvakuutuslaki 8 luku 7 §). Kulukorvauksena maksetaan samalta ajalta 60 %. Edellytyksenä omavastuuajan palkkion maksamiselle on toimiminen perhehoitajana vähintään yhden kuukauden ajan ennen sairausloman alkua. Perhehoitaja on oikeutettu hakemaan sairauspäivärahaa Kelasta omavastuuajan jälkeen verotettavien tulojensa perusteella laskettavan sairausvakuutuspäivärahan suuruusena (sairausvakuutuslaki 7 luku 1 §).

Jos perhehoidossa oleva henkilö hoidetaan perhehoitajan sairausloman aikana perhekodissa perhehoitajan puolison tai muun oman verkoston avulla (perhehoidon vastuutyöntekijän hyväksymä), hoitopalkkiot ja kulukorvaukset maksetaan normaalisti perhehoitajalle tai puolisolle/muulle verkostolle. Sen lisäksi perhehoitaja voi hakea Kelan sairauspäivärahaa.

5.5.2 Keskeytys perhehoitajasta riippumattomasta syystä

Jos perhehoito keskeytyy tai päättyy perhehoitajasta riippumattomasta syystä, suoritetaan hoitopalkkio yhden (1) kuukauden ajalta keskeytyksen alkamisesta, kuitenkin enintään kahden (2) kuukauden ajalta saman kalenterivuoden aikana. Jos hoidettava on muusta hoitoon sijoittajan hyväksymästä syystä poissa perhehoidosta (esim. perhehoitajan vapaa-oikeuden ylittävä vapaa tai sairaus), suoritetaan näiltä poissaolopäiviltä palkkio enintään yhden kuukauden ajalta saman kalenterivuoden aikana. Vuoden kestävän kertymisajan laskenta käynnistyy siitä päivästä, jolloin hoito ensimmäisen kerran keskeytyy yli kolmen vuorokauden

ajaksi. Keskeytyksen aikana perhehoitajan edellytetään pitävän yhteyttä perhehoidossa olevaan henkilöön ja olevan yhteistyössä hoitavan tahon sekä perhehoidon yhteyshenkilön kanssa. Hoidettavan tulo- ja lähtöpäivää ei lasketa poissaolopäiviksi. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana edellytykset perhehoidon järjestämiselle ovat lakanneet. Mikäli perhehoito päättyy sovitusti ilman irtisanomisaikaa (ns. tutustumisaika) tai perustuu toimeksiantosopimuksen purkamiseen, palkkiot ja kulukorvaukset päättyvät henkilön siirtyessä pois perhekodista.

Kuolemantapauksen yhteydessä perhehoidon päättymisestä päätetään tapauskohtaisesti huomioiden perhehoitajan vastuulle sovittu vainajan hautausjärjestelyistä ja muista vastaavista tehtävistä aiheutuva työmäärä ja kustannukset. Kotikunnan maksuosuus peritään myös tältä ajalta.

6 Perhehoitajan asema

6.1 Perhehoitajan oikeus vapaaseen

Vapaata kertyy kolme (3) arkipäivää kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona perhehoitaja on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana. Vuodessa vapaata kertyy yhteensä 36 arkipäivää. Kalenterivuoden aikana kertyneet vapaat on pidettävä 1.1. - 31.12. välisenä aikana. Mikäli Vaalijala järjestää asiakkaan hoidon perhehoitajan vapaan ajaksi, perhehoitajan tulee ilmoittaa suunnitellun vapaan ajankohta vähintään kaksi kuukautta aikaisemmin perhehoidon työntekijälle. Mikäli perhehoidossa on useampi kuin yksi henkilö, tulee vapaa järjestää kaikkien perhehoidossa olevien henkilöiden osalta yhtä aikaa. Perhehoitajan vapaan toteuttamisesta ja korvausten suorittamisesta sovitetaan toimeksiantosopimuksessa. Perhehoidon yhteyshenkilö järjestää yhteistyössä perhehoitajan ja kunnan/ kuntayhtymän kanssa perhehoidossa olevien ikäihmisten hoidon perhehoitajan vapaan aikana.

Sijaisjärjestelyn vaihtoehdot:

Vaalijalan järjestämiä sijaishoitomuotoja ovat tällöin:

- tilapäinen perhehoitosijoitus toiseen perheeseen
- tilapäisjakso kuntoutuskeskuksessa
- kiertävä perhehoitaja hoitajan kotiin

Vaihtoehtoisesti perhehoitaja voi valita vapaa-oikeutensa toteutustavan siten, että hän itse järjestää tarvittavan sijaishoidon. *Sijaishoidon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset korvataan perhehoitajalle siten, että hänelle maksetaan kulukorvaukseen sisältyvänä lisäosana **155,60 euroa** kuukaudessa näiden kulujen peittämiseen.*

Sijaishoidon muodon ja ajankohdan järjestämisessä pitää tällöin perhehoitajan vapaatarpeen lisäksi huomioida asiakkaan lomavieton ja virkistytymisen vaatimukset. Määräaikaisissa alle yhden vuoden perhehoitosopimuksissa ko. kulukorvauslisää ei makseta. Näissä tapauksissa vapaa-oikeuden toteuttaminen sovitaan erikseen toimeksiantosopimusta laadittaessa.

Vapaa-oikeuden toteutustavasta on sovittava yhdyshenkilön kanssa **helmikuun** loppuun mennessä, ellei toimeksiantosopimuksesta muuta johdu.

Perhehoitajan järjestäessä itse vapaan edellyttämän sijaishoidon, sen muodosta ja ajankohdasta on etukäteen sovittava yhdys henkilön kanssa.

Jos perhehoitaja järjestää itselleen lisävapaata oman läheisverkostonsa avulla, vapaa ei kulu hänen edellä kuvattua oikeuttaan vapaisiin ja perhehoitaja vastaa itse sijaiskuluista. Vähintään vuorokauden kestävät lisävapaat tulee ilmoittaa perhehoidon vastuutyöntekijälle. Sijaisen tulee olla perhehoidon vastuuhenkilön tiedossa ja hyväksymä.

6.2 Maksut perhehoitajan vapaan ajalta

Pitkäaikaisessa perhehoidossa perhehoitajalle maksetaan vapaan ajalta täysi hoitopalkkio ja 60 % kulukorvauksesta, jos perhehoidossa oleva henkilö on sijoitettuna muualle. Jos perhehoitajalle tulee sijainen perhekotiin, perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus täysimääräisinä.

Lyhytaikaisessa perhehoidossa perhehoitajalle kertyneet vapaat korvataan rahana toimeksiantosopimuksessa sovittuna ajankohtana. Maksuperusteena on kunkin kuukauden hoitopalkkio jaettuna toteutuneiden hoitovuorokausien määrällä.

Mikäli perhehoito järjestetään toisessa perhekodissa, maksetaan sijaisena toimivalle perhehoitajalle hoitopalkkio ja kulukorvaus lyhytaikaisen perhehoidon palkkioiden mukaisesti jokaisesta perhehoidossa olevasta henkilöstä. Palkkiot ja kulukorvaukset maksetaan myös saapumis- ja lähtöpäivältä.

Perhehoidon päättyessä pitämättömät vapaat korvataan rahana kuten tilanteessa, jossa vapaat olisivat toteutuneet. Irtisanomisajalta vapaita ei enää kerry mikäli hoidettava on siirtynyt muualle ennen irtisanomisajan päättymistä.

6.3 Perhehoitajan eläketurva

Perhehoitajan eläketurva määräytyy peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus määräytyy hoitopalkkion perusteella. Perhehoitajan vanhuuseläkeiän alaraja nousee asteittain siten, että 1962 syntyneillä se on 65 vuotta. Yläikäraja on aina 5 vuotta korkeampi. Yli 70-vuotiaiden perhehoitajien kanssa käydään arviointikeskustelu perhehoidon jatkamisesta ja tarvittaessa voidaan pyytää terveydentilasta lääkärintodistus. Perhehoitajan on ilmoitettava perhehoidon vastuutyöntekijälle eläkkeelle siirtymisestä vähintään kaksi kuukautta etukäteen.

6.4 Perhehoitajan, perhehoidossa olevan henkilön sekä perhekodin vakuutukset

Perhehoidon järjestämisestä vastaava taho vakuuttaa toimeksiantosopimuksen allekirjoittaneen/allekirjoittaneet perhehoitajat työssä tapahtuvan tapaturman varalta. Perhehoidon järjestämisestä vastaavalla taholla ei ole lakisääteistä velvollisuutta ottaa tapaturmavakuutusta perhehoidossa olevalle henkilölle tai vakuutusta perhehoidossa olevan henkilön aiheuttamiin vahinkoihin. Tämän vuoksi on suositeltavaa, että perhehoitaja hankkii laajennetun kotivakuutuksen, ja varmistaa, että se sisältää myös perhehoidossa olevien ikäihmisten vahinkovakuutuksen.

7 Perhehoitajan tuki

Perhehoitajan perhehoitolain mukaiseksi vastuutyöntekijäksi nimetään perhehoidon vastuuhenkilö, joka vastaa perhehoitajan saamasta tuesta. Perhehoidossa olevan ikäihmisen hoito- ja palvelusuunnitelmasta vastaa kunnan/ kuntayhtymän työntekijä, joka tuntee ikäihmisen parhaiten yhteistyössä perhehoidon vastaavan henkilön kanssa.

Toimeksiantosopimuksessa sovitaan yhteistyöstä kunnan/ kuntayhtymän ja perhehoitajan kesken. Perhehoidon onnistumisen ja laadun kannalta toimiva yhteistyö sekä oikea-aikainen ja oikeanlainen tuki ovat ratkaisevan tärkeitä. Käytännössä yhteistyö perhehoidon koordinaattorin ja perhehoitajan kesken toteutuu säännöllisellä yhteydenpidolla puhelimitse, etäyhteyksillä ja sähköpostilla sekä eri tavoilla järjestetyissä tapaamisissa perhekodissa ja sen ulkopuolella. Vuosittaisessa kehityskeskustelussa perhehoitaja ja perhehoidon koordinaattori arvioivat myös yhteistyön toimivuutta.

7.1 Perhehoitajan valmennus, yhteistyö, täydennyskoulutus ja työnohjaus

Ennakovalmennus on tarkoitettu perhehoitajaksi aikoville henkilöille ennen perhehoidon aloittamista. Ennakovalmennuksessa käytetään Perhehoitoliiton perhehoidon valmennusohjelmaa. Alueella uutena aloittavan, muualla aiemmin jo toimineen perhehoitajan valmennuksesta sovitaan tapauskohtaisesti ja se toteutetaan perhehoitajan tarpeiden ja perhehoitoa saavan henkilön hoito- ja palvelusuunnitelman perusteella. Perhehoitajan jo suorittamasta perhehoidon ennakovalmennuksesta saatu todistus ja loppuarvioinnin sisältö tarkastetaan ja käydään läpi yhdessä keskustellen.

Yhteydenpito perhehoitajan ja perhehoitoa järjestävän tahon välillä vähintään kerran kuukaudessa tai tarvittaessa.

Vaalijala järjestää perhehoitajille 1 - 2 päivän vuotuisen koulutuksen ja/tai vertaistuellisen työkokoustilaisuuden. Perhehoitajilla on mahdollisuus osallistua lisäksi vapaavalintaisesti Vaalijalan kuntayhtymän järjestämään koulutukseen 1-2 päivänä vuodessa. Koulutuspäiviin osallistumisesta on sovittava ennakkoon perhehoidon yhdyshenkilön kanssa.

Perhehoitajille järjestetään työnohjausta tarvittaessa. Matkakustannukset työnohjaukseen korvataan Kelan matkakorvaustaksan mukaisesti.

Ennen perhehoidon alkamista perhehoitajan on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakovalmennus. Erityisistä syistä johtuen valmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa perhehoidon alkamisesta.

Perhehoidon yhteyshenkilö vastaa ennakovalmennusten, täydennyskoulutusten ja työnohjauksen järjestämis- ja osallistumisjärjestelyistä ja Vaalijala vastaa niistä aiheutuvista kustannuksista. Perhehoidon ajankohtaisia asioita käsitellään perhehoidon vastuutyöntekijän koordinoimana.

7.2 Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Hyvinvointi- ja terveystarkastukset järjestetään perhehoitajan asuinkunnan läheisyydessä sijaitsevassa Vaalijalan työterveyshuollon toimipaikassa ja sen sisältö vastaa soveltuvin osin sosiaali- ja terveysministeriön ohjetta perhehoitajien terveystarkastuksesta.

Tarkastuksen sisältö vastaa Kuntaliiton ohjetta perhehoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastuksista (2017) <https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Perhehoitajien%20hyvinvointi-%20ja%20terveystarkastukset.pdf> (Kuntaliitto; perhehoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset käytännöksi kunnissa 8.6.2017). Hyvinvointi- ja terveystarkastuksessa terveydenhuollon ammattilainen arvioi tilannetta yhdessä perhehoitajan kanssa ja laatii yhteenvedon tilanteesta sekä tarvittavista jatkotoimista.

8 Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiat

8.1 Perhehoidossa olevan henkilön asema ja oikeudet

”Asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihoitoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan.” Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista.

8.2 Hoito- ja palvelusuunnitelma/asiakassuunnitelma

Jokaiselle perhehoitoa aloittavalle henkilölle tehdään tai päivitetään hoito- ja palvelusuunnitelma/asiakassuunnitelma yhteistyössä perhehoidon vastuutyöntekijän, kunnan/ kuntayhtymän työntekijän, perhehoidossa olevan henkilön ja hänen lähiomaistensa, perhehoitajan sekä tarvittavien muiden perhehoidossa olevan hyvinvointiin osallistuvien työntekijöiden kanssa (viimeisin hoitotaho). Suunnitelmaan kirjataan perhehoidon tavoitteet ja toteuttaminen. Hoito- ja palvelusuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään terveydentilan ja/tai toimintakyvyn muuttuessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Perhehoitajalle toimitetaan turvallisen perhehoidon toteuttamiseksi ja hoidettavan toimintakyvyn seurannan turvaamiseksi henkilöä koskevat tiedot, kuten henkilötiedot, diagnoosit, toimintakyvyn kuvaus, ajantasainen lääkelista, lääkahoito, allergiat, ruokavalio, tarvittava seuranta (paino, laboratoriokokeet) sekä omaisten yhteystiedot.

8.3 Lääkehoito perhekodissa

Pitkäaikaisessa perhehoidossa vammaisen henkilön lääkehoito toteutetaan yhteistyössä hoitavan tahon kanssa. Perhehoidossa olevan henkilön lääkkeiden jakaminen voidaan toteuttaa annosjakeluna apteekissa (Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisu, dnro 809/4/11, lääkkeiden annosjakelusta avohoidossa). Lyhytaikaisessa perhehoidossa henkilöllä tulee olla mukana perhekotiin tultaessa ajantasainen lääkelista ja lääkkeiden tulee olla jaeltuina dosetteihin perhehoitojakson ajaksi. Pistoshoitoa vaativa lääkehoito toteutetaan joko koulutuksen saaneen ja osaamisen tason varmistaneen perhehoitajan toimesta tai kotihoidon toimesta. Perhehoitajaa tuetaan riittävän osaamisen saavuttamiseen lääkehoidon käytäntöjen, vaikutusten ja seurannan osalta.

8.4 Perhehoidon asiakasmaksut

Perhehoidon asiakasmaksuista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen ([912/1992](#)) 19 §:ssä. Perhehoitolaissa tarkoitetusta perhehoidosta lukuun ottamatta lastensuojelulain perusteella järjestettyä perhehoitoa, voidaan periä asiakasmaksu-

lain 7 c §:ssä säädetty maksu. Asiaksmaksulain 7 c § määrittelee pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun periaatteet. Tämän perusteella **pitkäaikaisesta perhehoidosta** peritään maksu samalla tavoin kuin pitkäaikaisesta laitoshoidosta. Pääsäännön mukaan perhehoidon maksu määrätään hoidossa olevan henkilön henkilökohtaisten tulojen perusteella ja se voi olla enintään 85 prosenttia hoidossa olevan nettokuukausituloista. Maksu voidaan kuitenkin määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilön henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 180 euroa.

Se sisältää perhehoidossa olevan henkilön kaikki asumisen, ruuan, tarvikkeiden, hoivan ja huolenpidon sekä hoidon (ei lääkehoito) kulut. Sairaala- tai muun laitoshoidon ajalta perhehoidon asiaksmaksu keskeytetään niin, että päällekkäisiä maksuja ei aiheudu.

Asukkaan maksuosuuden määrittelyssä huomioidaan, että asukkaalle jää säännöllisistä kuukausituloistaan omaan käyttöön kunnan/ kuntayhtymän käytännön mukainen osuus. Kuljetukset perhehoitoon ja perhehoidosta ovat erityishuoltona asiakkaalle korvattavia. Tarvittaessa ne voidaan järjestää vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain mukaisina kuljetuksina.

Alle 16-vuotiaista lasten lyhytaikaisesta perhehoidosta ei peritä asiaksmaksua. Sen sijaan 16 vuotta täyttäneiltä ja sitä vanhemmilta peritään kuntouttavan hoidon maksu 16,90€ ([asiaksmaksuasetus 912/1992 § 14](#)). Mikäli lyhytaikaista perhehoitoa järjestetään omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi, peritään asiakkaalta omaishoidon lakisääteisen maksun 11,40 €/vrk. Huollollisilla tai taloudellisilla syillä maksua saatetaan pienentää tai poistaa kokonaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiaksmaksuista annetun lain 11 §:n mukaan asiaksmaksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

8.5 Perhehoidossa olevan henkilön yksityis- ja käyttövarat

Perhehoidossa olevan henkilön varoista huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti hänelle itselleen, hänen edunvalvojalleen tai omaiselleen. Perhehoitajan tulee neuvotella perhehoidossa olevan henkilön varojen käyttöä koskevista periaatteista hänen itsensä, hänen edunvalvojansa tai omaisensa kanssa. Perhehoitaja ei voi toimia perhehoidossa olevan henkilön edunvalvojana tai yksityisvarojen hoitajana. Perhehoitoon tulevalle henkilölle voidaan tarvittaessa haakea edunvalvoja.

Asiakkaan henkilökohtaisia menoja ovat esimerkiksi parturi tai kampaaja, jalkahoito, tapahtumiin osallistuminen (liput tai pääsymaksut), matkojen omavastuut ja pienet hankinnat. Henkilökohtaisten menojen maksamisen käytännöistä (käteinen ja kuitit tai laskutus) sovitaan perhehoidossa olevan henkilön, hänen läheisensä tai edunvalvojansa ja perhehoitajan kesken. Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan henkilön perhekodissa olevasta irtaimesta omaisuudesta on pidettävä omaisuusluetteloa. Luettelo laaditaan perhehoidon alkaessa ja perhehoitaja päivittää sitä yhdessä perhehoidossa olevan henkilön, hänen edunvalvojansa tai omaisensa sekä perhehoidon vastuuhenkilön kanssa.

8.6 Perhehoidossa olevan henkilön valitus- ja vaikutusmahdollisuudet

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus hyvään palveluun ja kohteluun (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 4§). Asiakkaalla on oikeus tehdä saamastaan hoivasta- ja

huolenpidosta sekä kohtelusta asiakaslain 23 §:n mukainen muistutus sosiaalihuollon viranhaltijalle.

Jos perhehoidossa oleva henkilö on tyytymätön saamaansa hoivaan ja huolenpitoon tai kohteluun, hän voi pyytää oman kotikuntansa sosiaaliasiamiestä toimimaan sovittelijana. Sosiaaliasiamies seuraa sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksia ja asemaa kuntakohtaisesti. Asiakasta on neuvottava muistutuksen tekemisessä. Asiakkaalla on oikeus hakea muutosta päätöksiin sekä kannella asiastaan sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille.

Perhehoitajalla on ilmoitusvelvollisuus havaitsemistaan perhehoidossa olevan henkilön sosiaalihuollon toteutumiseen liittyvistä epäkohdista (sosiaalihuoltolaki 48§).

8.7 Perhehoidossa olevan henkilön kuolema perhekodissa

Perhehoitajalla tulee olla tieto perhehoidossa olevan henkilön mahdollisesta hoitotahdosta, jonka mukaisesti hän toimii. Jos henkilö kuolee perhekodissa, perhehoitaja soittaa hätänumeroon 112 ja ilmoittaa kuolemantapauksesta poliisille, joka toteaa kuoleman paikan päällä. Tämän jälkeen vainaja siirretään lähimpään hyvinvointi- tai terveyskeskukseen, jossa lääkäri vahvistaa kuoleman.

Perhehoitajan tulee ilmoittaa henkilön kuolemasta ilman viivettä omaisille ja perhehoidon vastuutyöntekijälle. Perhehoidon vastuutyöntekijä ottaa tämän jälkeen yhteyttä omaisiin ja keskustele heidän kanssaan esimerkiksi käytännön asioiden järjestämisestä. Perhehoidon vastuuhenkilö järjestää perhehoitajalle tarvittavan tuen. Perhekodissa voidaan järjestää hartaus- tai muisteluhetki mahdollisesti yhteistyössä seurakunnan tai muun toimijan kanssa.

9 Perhehoitajan oikeudet ja velvollisuudet

Perhehoitajan ja kunnan/ kuntayhtymän oikeudet ja velvollisuudet perustuvat lainsäädäntöön. Perhehoitajan vastuisiin kuuluvat hyvän, hoito- ja palvelusuunnitelman/asiakassuunnitelman mukaisen perhehoidon toteuttaminen, perheenjäsenenä olemisen turvaaminen perhehoidossa olevalle henkilölle, sitoutuminen toimimaan yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden sekä läheisten kanssa. Perhehoitajan tulee ilmoittaa perhehoitoon liittyvistä muutoksista perhehoidon vastuutyöntekijälle. Alle 18 vuotiaita hoitavan perhehoitajan on toimitettava rikostaustaote perhehoidon vastuutyöntekijälle ennen toimeksiantosuhteen allekirjoittamista. Rikostaustaotteella tarkoitetaan rikosrekisteriotetta, joka on tarkoitettu esitettäväksi työnantajalle, viranomaiselle, oppilaitokselle tai vapaaehtoistoiminnan järjestäjälle Suomessa, kun henkilö ryhtyy toimimaan alaikäisten kanssa.

Perhehoitajalla on oikeus toimeksiantosopimuksessa sovittaviin asioihin, perhehoidon toteuttamisen kannalta tarvittavien henkilöä koskevien tietojen saantiin, peruseläketurvaan, tapaturmavakuutukseen sekä kuulluksi tulemiseen perhehoitoon liittyvissä asioissa.

9.1 Tietojensaantioikeus ja tietojen säilytys

Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiakirjat ja muut kirjalliset tiedot säilytetään asianmukaisesti lukitussa paikassa. Salassa pidettävät asiakirjat palautetaan perhehoidon päättyessä kuntaan/ kuntayhtymään.

9.2 Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus

Perhehoitajalla on elinikäinen vaitiolovelvollisuus (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 15 §) eli perhehoitaja ei saa ilmaista henkilöä koskevia salassa pidettäviä tietoja sivullisille myöskään siltä osin kuin ne koskevat muita kuin häntä itseään. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää omaksi tai toisen hyödyksi eikä toisen vahingoksi. Salassa pidettävistä tiedoista voi antaa tietoa sivullisille henkilön omalla ja/tai hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Laillisella edustajalla on laillinen oikeus saada tietoja.

Salassa pidettäviä tietoja ovat mm. tiedot varallisuudesta tai taloudellisesta asemasta, tiedot terveydentilasta, vammaisuudesta tai sosiaali- ja terveydenhuollon tai kuntoutuksen palveluista, tiedot seksuaalisesta käyttäytymisestä tai suuntautumisesta, tiedot poliittisesta vakaumuksesta tai elintavoista, tiedot osallistumisesta yhdistystoimintaan tai vapaa-ajan harrastuksiin, tiedot perhe-elämästä tai muista niihin verrattavista henkilökohtaisista oloista tai muut henkilön yksityiselämään liittyvät arkaluonteiset asiat.

9.3 Perhehoitajan ilmoittamisvelvollisuus

Perhehoitajan vastuulla on ilmoittaa perhehoidon vastuutyöntekijälle:

- perhehoidossa oleviin henkilöihin liittyvistä perhehoitoon vaikuttavista toimintakyvyn ja/tai terveydentilan muutoksista
- **asiakkaan sairaalahoitoon joutumisesta tulee ilmoittaa erityisesti siitä syystä, että Vaalijala voi toimittaa sairaalalle asiakkaan ylläpitomaksupäätöksen, jonka perusteella sairaala perii asiakkaalta hoitomaksun.**
- suunnitelmista ottaa lisää henkilöitä perhehoitoon toiselta sijoittajalta
- elämäntilanteen muutoksista; sairastuminen, muut esteet toimia perhehoitajana
- perhesuhteiden muutoksista
- perhekodissa tapahtuvista muutoksista (esim. remontti, kotieläimet)
- ulkomaanmatkoista perhehoidossa olevan henkilön kanssa
- muista perhehoitajana toimimiseen vaikuttavista asioista
- sattuneista tapaturmista, väkivallasta ja pakkotoimenpiteistä (ilmoitettava aina myös kirjallisena)
- **Perhehoitajan tulee ilmoittaa perhehoidon yhdyshenkilölle asiakkaan läsnäolopäivät kuukausittain seuraavan kuukauden 3. päivään mennessä. Perhehoidon yhdyshenkilölle on ilmoitettava myös em. palkkioiden ja korvauksien maksu-asteissa tapahtuneet muutokset välittömästi.**

10 Kunnan/kuntayhtymän oikeudet ja velvollisuudet

Kunnan/kuntayhtymän oikeudet

- tehdä yhteiseen neuvotteluun perustuva päätös henkilön perhehoitopaikasta.
- saada tieto perhehoidosta ja perhekodissa suunnitelluista/tapahtuneista muutoksista.

Kunnan/ kuntayhtymän velvollisuudet

- antaa perhehoitajalle perhehoidossa olevan henkilön hoivan ja huolenpidon toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot
- järjestää perhehoidon tuki ja koulutus (ennakkovalmennus ja täydennyskoulutus)
- nimetä vastuutyöntekijä perhehoitajalle
- järjestää perhehoitoon sijoitetun henkilön tarvitsemat palvelut
- arvioida perhehoitoa yhdessä perhehoitajan kanssa
- valvoa perhehoitoa

11 Perhehoidon valvonta

Hoidettavan sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana.

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatustodetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, toimielimen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, toimielimen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Perhehoidon onnistumisen ja laadun kannalta vastuutyöntekijän yhteydenpito, toimiva yhteistyö sekä oikea-aikainen ja oikeanlainen tuki ovat ratkaisevan tärkeitä. Yhteistyön ja tuen toimiessa myös perhehoidon arviointi ja valvonta voivat toteutua tarkoitetulla tavalla. Perhehoidon valvonnan painopisteenä on perhehoidon riittävän tuen järjestäminen, jotta puutteiden tai epäkohtien ilmaantuminen pystytään ehkäisemään ennalta tai niihin voidaan puuttua varhaisessa vaiheessa. (STM 2017:25 Perhehoitolain toimeenpanon tuki.)

Kunnalla/ kuntayhtymällä on omavalvontasuunnitelma perhehoitoon. Perhehoidon järjestäjä vastaa perhehoidon toteutumisen seurannasta ja valvoo sen laatua osana omavalvontaa. Toimeksiantosuhteinen perhehoito rinnastetaan julkisen sektorin itsensä tuottamiin palveluihin, joten perhehoitoon ei sovelleta lakia yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

Toimeksiantosuhteisen perhehoidon ennakoivaa valvontaa ovat perhehoitajalle annettu ohjaus ja tuki sekä perhehoidon seuraaminen ja perhehoidolle asetettujen tavoitteiden arviointi yhteistyössä perhehoitajan kanssa. Perhehoitajalle annetaan valvontakäyntiin liittyvät asiakirjat etukäteen täytettäväksi, jotka käydään valvontakäynnillä yhdessä keskustellen läpi. Perhehoidossa olevan henkilön oikeuden toteutumista hyvään, palvelusuunnitelman mukaiseen perhehoitoon ja kohteluun seurataan säännöllisesti. Perhehoidossa olevilta henkilöiltä sekä heidän läheisiltään kerätään kirjallisesti palautetta vuosittain.

12 Perhehoidon yhteystiedot

VaaliJalan kuntayhtymä/Perhehoito
Nenonpellontie 40, 76940 Nenonpelto

Kuntoutusohjaaja Piritta Hynninen
Puh. 044 389 9784
piritta.hynninen@vaalijala.fi

Kuntoutusohjaaja Samu Levänen
Puh. 044 389 9670
samu.levanen@vaalijala.fi

Perhehoidon lainsäädäntö ja muu sääntely

Perhehoitoon liittyviä ja perhehoitoa määrittäviä säädöksiä ovat:

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta (251/2003)

Hallintolaki 434/2003) ja Hallintolain käyttölaki (586/1996)

Henkilötietolaki (523/1999)

Julkisten alojen eläkelaki (81/2016)

Kotikuntalaki (201/1994)

Kunnallinen eläkelaki (549/2003)

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)

Laki (734/1992) ja asetus (912/1992) sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksuista

Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) (asetus 988/1977)

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)

Laki omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (511/2016)

Laki omaishoidon tuesta 4a§ (937/2005) ja muutos (318/2011)

Laki perhehoitolain muuttamisesta 510/2016

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

Laki vammaisuuden perusteella annettavista palveluista ja tukitoimista (380/1987) asetus (759/1987)

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011)

Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta (603/1996)

Perhehoitolaki (263/2015)

Sairausvakuutuslaki (1224/2004)

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)

Sosiaalihuoltolaki (710/1982) ja – asetus (607/1983)

Tietosuojalaki (516/2004)

Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015)

STM:n opas 2005:32 Turvallinen lääkehoito

STM:n julkaisuja 2017:6 Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019 . <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80132>

Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2010: Ravitsemussuositukset ikääntyneille

Valvira: Valvontaohjelmat

Valvira 7/2013 Lääkehoidon toteuttaminen sosiaalihuollon ympärivuorokautisissa toimintayksiköissä

Lisäksi ikäihmisten perhehoidon järjestämisessä noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön Hyvä perhehoito -työryhmän raporttia perhehoitolain toimeenpanon tueksi 2017.

<http://stm.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-00-3875-5>

Vaalijalan perhehoidon palkkiot, kulukorvaukset ja hinnat 2020

1 Hoitopalkkio

Perhehoitolain mukainen hoitopalkkion perusmaksu on 1.1.2020 alkaen vähintään 816,21 euroa kuukaudessa henkilöltä. Hoitoisuuden perusteella palkkio määräytyy Vaalijalan perhehoidossa seuraavasti:

- 1 palkkio 816,40 euroa/kk
Asiakas tarvitsee ohjausta ja tukea, on suhteellisen omatoiminen. Hänellä ei ole vaativia perussairauksia tai rajoitteita eikä käytös- tai psyykeongelmia. Asiakas voi saada KELAn perus-, vammais- tai hoitotuen.
- 2 palkkio 918,50 euroa/kk
Asiakas tarvitsee ohjausta sekä apua joissakin päivittäisissä toiminnoissa sekä jonkin verran valvontaa. Hänellä voi olla lieviä käyttäytymisen- tai psyyken ongelmia. Hänellä voi olla hoitoa vaativia sairauksia. Asiakas voi saada KELAn korotetun vammais- tai hoitotuen.
- 3 palkkio 1122,60 euroa/kk
Asiakkaalla on vaikeita sairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä ongelmia. Hänellä voi olla haasteellista käyttäytymistä ja hän tarvitsee jatkuvaa valvontaa. Päivittäisissä toiminnoissaan asiakas tarvitsee runsaasti apua. Hoito ja ohjaus vaativat erityisosaamista sekä intensiivistä, kuntouttavaa työtettä. Henkilö voi saada KELAn ylintä vammais- tai hoitotukea.
- 4 palkkio 1428,70 euroa/kk
Asiakas tarvitsee vaativaa erityishoitoa.

Erityistapauksissa vaativaa hoitoa tarvitsevien osalta hoitopalkkio voidaan määritellä tapauskohtaisesti. Hoidon tarvetta ja hoitopalkkion määrää arvioidaan vuosittain.

Lyhytaikaisen perhehoidon palkkio on 67 - 92 euroa/vrk asiakkaan hoidettavuudesta riippuen.

Palkkiota voidaan korottaa 8 %:lla sillä perusteella, että hoitajalla on kehitysvamma-alan koulutus tai muu sosiaali- ja hoitoalan erikseen hyväksyttävä, vähintään 9 kk kestävä koulutus tai kurssi.

Jos hoidettava on muusta hoitoon sijoittajan hyväksymästä syystä poissa perhehoidosta (esim. perhehoitajan vapaa-oikeuden ylittävä vapaa tai sairaus), suoritetaan näiltä poissaolopäiviltä palkkio enintään yhden kuukauden ajalta saman kalenterivuoden aikana. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana edellytykset perhehoidon järjestämiselle ovat lakanneet.

Osavuorokautisen, alle 12 tuntia kestävän perhehoidon kulukorvaus on 35 - 46 euroa/hoitopäivä

Osavuorokautisen perhehoidon hinnoittelua noudatetaan yksittäisten hoitopäivien osalta. Pidemmän hoitojakson aikana sovelletaan kokonaisen hoitopäivän hinnoittelua.

2 Kulukorvaus

Kulukorvauksen perusmaksu on VaaliJalan perhehoidossa **559 euroa kuukaudessa**. Kulukorvausta voidaan erityisistä syistä maksaa tätä pienempänä.

Lyhytaikaisen perhehoidon kulukorvaus 33,40 euroa/hoitopäivä.

Alle 12 tunnin **osavuorokautisen perhehoidon kulukorvaus on 16,80 euroa**.

Osavuorokautisen perhehoidon hinnoittelua noudatetaan yksittäisten hoitopäivien osalta. Pidemmän hoitojakson aikana sovelletaan kokonaisen hoitopäivän hinnoittelua.

Kulukorvausta voidaan korottaa erityisen vaativaa erityishoitoa tarvitsevien kohdalla, jos esim. hoitokustannukset ovat normaalia suuremmat. Tällöin yksilöllisessä määrittelyssä huomioidaan hoitotyön määrä ja sisällön vaativuus. Arviointia tehtäessä huomioidaan mm. asiakkaan erityistarpeet kuten kommunikaatio-aidot, vamma, terveydentila, liikkuminen, muu erityinen tarve.

Jos hoidettava oleskelee tilapäisesti poissa perheestä (esim. sairaalassa, leirillä, lomalla) **ja saa ylläpidon muualta**, kulukorvaus suoritetaan tältä ajalta **40 %:lla vähennettynä**.

Vammaisten henkilöiden perhehoidosta maksettavat kulukorvaukset (vuonna 2020)

	Perhehoitajan kodissa	Asiakkaan kodissa
Pitkäaikainen perhehoito	alkaen 559 e/kk/hoidettava	
Mahdollinen korotus	Perhehoidosta maksettavaa kulukorvausta voidaan korottaa, mikäli asiakkaan tarpeista johtuvia kuluja on tavanomaista enemmän.	
Lyhytaikainen perhehoito	33,40 e/vrk/hoidettava	
Osavuorokautinen perhehoito	alle 12 h/hoitopäivä 16,80 e/hoidettava	

3 Käynnistämiskorvaus

Vuonna 2020 enimmäismäärä on 3006,24 euroa perhehoidossa olevaa henkilöä kohti.

Hoitopalkkiot ja kulukorvaukset keskeytysten ajalta

Keskeytysten aikana	Hoitopalkkio	Kulukorvaus
Perhehoitajan sairastuessa	Sairauspäivärahan omavastuuajalta, eli sairastumispäivältä ja yhdeksältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä	60 % sairauspäivärahan omavastuuajalta, eli sairastumispäivältä ja yhdeksältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä
Keskeytys perhehoitajasta riippumattomasta syystä	Täysimääräisenä kuukauden ajan keskeytyksen alkamisesta, enintään kahden kuukauden ajan kalenterivuoden aikana	60 % kuukauden ajan keskeytyksen alkamisesta, enintään kahden kuukauden ajan kalenterivuoden aikana
Päättyy kesken irtisanomisajan (1 kk)	Täysimääräisenä kuukauden ajan	60 % kuukauden ajan
Päättyy tutustumisaikana/ toimeksiantosopimuksen purkaminen	Päättyy, kun henkilö siirtyy pois perhekodista	Päättyy, kun henkilö siirtyy pois perhekodista
Kuolemantapaus	Sovitaan tapauskohtaisesti	Sovitaan tapauskohtaisesti

4 Maksut

Kunnan maksuosuus 2020 määräytyy maksetun hoitopalkkion mukaan seuraavasti:

- a) perhehoidon sijoituksissa, joissa hoitopalkkio määräytyy luokan 1 perusteella, kunnan maksuosuus on 50,00 euroa/hoitopäivä
- b) perhehoidon sijoitukset, joissa hoitopalkkio määräytyy 2. luokan mukaan, kunnan maksuosuus on 75,00 euroa/hoitopäivä (erityisperhehoito)
- c) perhehoidon sijoituksissa, joissa hoitopalkkio määräytyy 3. luokan mukaan, kunnan maksuosuus on 90,00 euroa/hoitopäivä
- d) perhehoidon sijoituksissa, joissa hoitopalkkio määräytyy 4. luokan mukaan, kunnan maksuosuus on 100,00 euroa/hoitopäivä
- e) lyhytaikainen perhehoito 144,00 euroa/hoitopäivä.
- f) osavuorokautinen perhehoito 72,00 euroa/alle 12 tunnin hoitojakso
- g) perhehoidon sijoituksissa, joissa on kyse vaativaa erityishoitoa tarvitsevista vaikeavammaisista henkilöistä tai muista erityisen tuen tarpeessa olevista henkilöistä, voidaan kunnan maksuosuus määritellä tapauskohtaisesti.

Asiakasmaksut perhehoidossa

Pitkäaikainen perhehoito	Enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista
Lyhytaikainen perhehoito 16 vuotta täyttäneeltä	16,90 e/vrk Omaishoitajan vapaan ajaksi järjestetty hoito 11,40 e /vrk
Lyhytaikainen perhehoito alle 16 vuotiaalta	Ei asiakasmaksua.
Osavuorokautinen hoito perhe- kodissa alle 12 h/hoitopäivä (päivä/yö)	8,40 e/vrk
Perhehoidettavan kodissa ta- pahtuva perhehoito alle 6 h/hoitopäivä	Kunnan/kuntayhtymän päivätoiminnan maksun mukaisesti
6 - 12 h/hoitopäivä	Kunnan/ kuntayhtymän tilapäisen kotihoidon maksun mukaisesti
Perhehoidossa olevan henki- lön käyttövara	Kunnan/ kuntayhtymän vahvistaman määrän mukaisesti 180 e/kk

Vattuvuoren palvelukoti, Vattuvuorenkatu 36, B-rappu, Varkaus

	Asunnon numero	oma asunto m2	ryhmäkotien yhteiset m2	yhteiset tilat m2	Vuokran peruste m2	10,50 €/m2 Vaalijalan vuokra asukkaille €/kk
1 krs (neljä asuntoa)	B15	39,0		17,2	56,22	590,31
	B16	29,0		17,2	46,22	485,31
	B17	29,0		17,2	46,22	485,31
	B18	29,0		17,2	46,22	485,31
2. krs (kuusi asuntoa)	B21	29,0		17,2	46,22	485,31
	B22	33,5		17,2	50,72	532,56
	B23	29,0		17,2	46,22	485,31
	B24	29,0		17,2	46,22	485,31
	B25	33,5		17,2	50,72	532,56
	B26	29,0		17,2	46,22	485,31
		309,00	0,00	172,20	481,2	5052,60

	m2
1. krs. B14/Ruokailu	29,0
1. krs B19/Yht. olohuone	25,0
1. krs B19/toimisto	8,0
1. krs Saunaosasto	26,2
1. krs Käytävä	38,0
1. krs Tuulikaappi	2,0
Hissi	2,0
2. krs B20/sos.tila ja toimisto	29,0
2. krs Juttunurkka	17,5
2. krs Käytävä	32,5
Ryhmäkotien yhteiset	172,2
Henkilökunnan tilat	37,0
Asuinhuoneistot yhteensä	309,0
Kaikki tilat yhteensä m2	518,2

Neliöhinta €/m2 **10,50**

Kelan normi asumismenojen yläraja kunnassa €/kk **534,58**

Vuokra sisältää pesutupamaksun ja kiinteistöhuollon palvelut.

Vuokran lisäksi asukas maksaa kulutuksen mukaan sähköstä (oma sähkösopimus) sekä vesimaksun (15 €/kk) ja saunamaksun (10 €/kk).

Asukas ottaa oman kotivakuutuksen.

Menot

Tilavuokra Vanhaintukisäätiölle €/v	56160,00 (4680 €/kk)
vuosisähkö	3500,00
vesimaksu vuodessa	540,00
palvelujen ostot	1800,00
katettavat vuosimenot	62000,00

Tulot

Vuosivuokratuotto asukkailta	60631,20
Vuosivuokratuotto palvelutoiminnan vuokraamista tiloista	4662,00
Yhteensä	65293,20

Vaalijalan kuntayhtymän johtoryhmä

4.11.2019

Aloite

ALOITE ADOPTIOVANHEMMAN OIKEUDESTA PALKALLISEEN VANHEMPAINVAPAAN
ALKUUN

Adoptio on tie perheeksi aivan kuten lapsen saaminen biologisestikin. Adoption kautta lapsen saa Suomessa vuosittain keskimäärin 300-400 perhettä. Adoptioperheiden perhe-etuuksia on yhdenmukaistettu viimeksi 1.4.2019 alkaen verrattuna biologisesti lapsen saaneisiin perheisiin. Tällä hetkellä adoptiovanhemman vanhempainrahakausi on 233 arkipäivää lapsen hoitoonottamisesta. Vanhempainrahan myöntäminen ei edellytä ansiotyöstä poissaoloa. Oikeus isyyysvapaaseen ja isyyssrahaan on adoptioisilla samanlainen kuin biologisestikin lapsensaaneilla.

Biologisen lapsen synnyttyä ja äitiyslomalle jäädessä äiti saa palkkaa 72 ensimmäisen arkipäivän ajalta (KVTES 7§). Adoptioperheiden kohdalla tätä ei ole linjattu. Yhdenvertaisuuden ja työnantajan perhepoliittisen tasavertaisuuden valossa esitän, että:

- 1) Vaalijalan kuntayhtymän johtoryhmä käsittelee tämän aloitteen ja tekisi oman linjauksensa sen puolesta, että kuntayhtymässä työskentelevällä adoptiovanhemmalla olisi yhdenvertainen oikeus 72 arkipäivän palkkaan vanhempainvapaansa alussa kuten lapsen synnyttäneilläkin.
- 2) Johtoryhmä tiedottaisi tekemästään päätöksestä ammattiliittojen edustajia sekä työntekijöitä.

Vaalijalan kuntayhtymä on alueellamme merkittävä sosiaali- ja terveysalan työnantaja. Vaalijalassa on hoidettu mielestäni esimerkillisesti perhevapaisiin ja erilaisiin perhetilanteisiin liittyviä joustavia ratkaisuja. Adoptioperheet ry on suosittanut työnantajia kantamaan kortensa kekoon tasavertaisten perhe-etuuksien puolesta koskien adoptioperheitä. Adoptioperheitä ei tule olemaan Vaalijalan työntekijöissä varmasti tulevaisuudessakaan edes joka vuosi. Perheiden tilanteet ovat erilaisia mutta yksi asia on aina varmaa; työelämän ja perhe-elämän yhteensovittaminen on uuden perheenjäsenen myötä aina vieras ja uusi tilanne. Vaalijalalle aloitteenmukaisen linjauksen tekeminen olisi hyvää perhepoliittista näkyvyyttä ja alueellamme myös edelläkävijän elkeitä tässä asiassa, johon vasta muutamat kunnat ja yritykset ovat tehneet ovat tasavertaiset linjauksensa. Tämä asia koskettaa tällä hetkellä itseäni ja perhettäni jossain kohtaa lähitulevaisuudessa, mutta koen, että perheellisenä haluan myös varmistaa jatkossa muille perheille, perheellistymisen tavasta riippumatta, yhdenvertaiset etuudet siinä kohtaa, kun elämässä tapahtuu suuria muutoksia.

Nenonpellossa 4.11.2019 HL